

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXII Spalis - October 8, 1987 Nr. 37

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LAISVĖS KAINA

Kiek JAV atsieina spaudos privilegijos?

Vytautas Meškauskas

Tą klausimą naujai iškėlė Washingtono Post vieno iš redaktorių Woodward knyga "Veil: The secret Wars of the CIA", kuri dar neišėjo iš spaudos, bet kurios ištraukos jau buvo atspausdintos visoje eilėje laikraščių ir žurnalių, sumokant autoriui honorą po 10,000 dol. ar daugiau, priklausomai nuo tiražo. Neatrodė, kad kam nors būtų atėję į galvą kad paskelbimas "slaptų karų" yra faktinai valstybės išdavimas. Tiesa, daugumas informacijų apie juos atėjo iš šaltinių, kurie galėjo apie tai žinoti ir tuo būdu - jei čia būta valstybės išdavimo - jie pirmoje eilėje turėtų būti atsakingi.

Taip žiūrint įdomu, kad Woodward sakosi kalbėjęs apie tuos reikalus su pačiu CIA mirusiu direktorium William J. Casey net 48 kartus. Paskutinį - ligoninėje, jam jau mirštant. Tada Casey jam patvirtinęs, kad jis žinojęs apie lėšų, gautų iš Iranui ginklų pardavimo, pervedimą contrams, ką tada tyrinėjo Kongresas. Casey žmona ir duktė teigia, kad reporteris negalėjęs prieiti prie saugomo CIA direktoriaus, bet reporteris aiškina, kad jis vis dėlto radęs būdą, bet negali išduoti jam padėjusių. Iš esmės tas ginčas neaktualus, nes pulk. lt. B. North liudydamas Kongresui po priesaika patvirtino, kad Casey žinojęs apie tą pervedimą.

North taip pat liudijo, kad Casey labai norėjo galimybės operuoti didesnėm pinigų sumom. kad slaptos operacijos nepriklausytų nuo Kongreso malonės. Pagal tvarką, prezidentas kiekvieną slaptą operaciją privalo legalizuoti su savo raštišku leidimu, vadinamu "finding" ir apie tai pranešti atitinkamoms Kongreso komisijoms. Kaip atsimenama, Irano-contras aferoje, apie prezidento nutarimą parduoti Iranui ginklus nebuvo pranešta Kongresui, kas leidžia kongresmanams dabar sakyti, kad - jei jie būtų laiku sužinoję - jie neleistų tokios nesąmonės. Jų klasiškas argumentas yra toks, kad jei N.Y. Times, Kennedy admi-

nistracijos prašomas, nebūtų sulaikęs informacijos apie ruošiamą invaziją į Kubą, ji nebūtų įvykusi ir tuo būdu būtų išgelbėjusi kraštą nuo žalos ir didelių nemalonumų kuriuos padarė ta nenusisekusi ir blogai paruošta invazija į Kubos Kiaulių įlanką.

Antra vertus - slaptos operacijos vistiek reikalingos. Už tat jos ir slaptos, kad nepasisekimo atveju galima būtų nuduoti, jog nieko nežinome! Juk, pavyzdžiui, vadinamas terorų karas yra vedamas palyginti ne didelių sambūrių, kurie kovoja nelegaliom priemonėmis, kas verčia ir prieš juos griebtis tokių pat priemonių. Spauda, išskeldama jas viešumon, kenkia savo valstybės interesams. Jos atstovai aiškinasi, kad visų pirma ne jie patys pavagia kokias valstybės paslaptis, bet jas išduoda patys pareigūnai įvairiausiais sumetimais. Pavyzdžiui - iš Woodward knygos galima išvesti, kad Casey buvo nusivylęs prezidentu Reaganu, kuriam daug padėjęs laimėti rinkimų kampanijoje, bet kuris nepaskyrė jo Valstybės Sekretorium. Tą vietą, per Nancy protekciją, tada laimėjęs gen. Haig!

Daugiausiai turbūt veikia daugelio žurnalistų įsitikinimas, kad didžiausias jų krašto priešas yra jo pati valdžia. Gyvenant tokiam dideliame ir turtingame krašte išsivaizduojama, kad negalima turėti kokių nors užsienių priešų. O pagaliau gi visa santvarka yra paremta valdžios šakų autonomija ir ... konkurencija. Tokioje būklėje spaudos teisė skelbti ką nori yra tik tos santvarkos dalis, reikalinga valstybei gerai funkcionuoti. Kad tokiai visa ko išplepėjimas - pvz., jog Jordanijos karalius 20 metų gauna CIA algą - gali labai pakenkti užsienio reikalų vedimui, neįmanoma į galvą.

Yra dar vienas įdomus klausimas, kurį iškėlė N.Y. Times - nepirkusio Woodward knygos ištraukų - kolumnistė Flora Lewis. Girdi, pirmas Konstitucijos pa-

(Nukelta į 2 psl.)

TAUTOS FONDUI SUDĖTA DEŠIMT TŪKSTANČIŲ...

Pasisekė Tautos Fondo rėmėjų pietūs Chicagoje

Mečys Valiukėnas

Š. m. rugsėjo 7 d. Lietuvių tautinių namų salėje, Chicagoje įvyko Tautos Fondo vietos komiteto surengti pietūs. Panašūs Chicagoje ir jos apylinkėse gyvenančių Tautos Fondo rėmėjų susitikimas tradiciniai surengiamas kasmet. Neabejotina, tokie renginiai yra maloni paskata bei parama Tautos Fondo akcijai.

Šiame TF rėmėjų susitikime, pietuose dalyvavo pilnutėlė taut. namų salė. Susitikimą pradėjo ir toliau jį vedė Angelė Katelienė. Sveikinimo žodyje ji pasidžiaugė dalyvių gausa ir palinkėjo "pakilios, draugiškos nuotaikos visiems".

Tautos Fondo įgaliotinis Chicagoje inž. Jonas Jurek dėkoja visiems rėmėjams gausiai parėmusiems Tautos Fondą.
K. Pocius nuotr.

Meninės programos atlikėjai Darius Polikaitis, Rima Polikaitė su vakaro pravedėja (vidury) Angele Katelienė.
K. Pocius nuotr.

Toliau ji kalbėjo: "Jūsų dalyvavimas šiuose tradiciniuose pietuose ir Jūsų piniginė auka bus praturtini-

mas ir drauge moralinė parama Vyriausiajam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui".

Antanina Repšienė įteikia išd. Pranai Povilaičiui Lietuvių Fondo atžymėjimą.
K. Pocius nuotr.

Pietų meninės valandėlės programą darniai ir iškiliai atliko Rima Polikaitė ir Darius Polikaitis. Rimos fleita, Dariui akompanuojant pianu, atliekamos kompozitorių ir lietuvių liaudies dainų melodijos aidėjo salėje. Klausytojai gerėjosi jaunųjų muzikų pajėgumu ir pastebima pažanga, lyginant su ankstesniais jų pasirodymais. Kiekvieną atliktą kūrinių, publika palydėjo ilgais plojimais. Programą baigiant, atlikėjai apdovanoti gėlių puokštėmis.

Pietų programos vedėjos pakviestas kun. Antanas Zakarauskas, šv. M. Marijos Gimimo parapijos klebonas, trumpa malda kreipėsi į Aukščiausį, prašydamas Jo palaimos lietuvių tautai ir dirbantiems Lietuvai.

Servuojama LTN šeimininkės Onos Paulienės paruošti pietūs. Juos baigiant, inž. Jonas Jurek keleta sakinių kreipiasi į pietautojus, primindamas, kad esame išvakarėse laisvosios Lietuvos tautinės, o drauge ir RK religinės — rugsėjo 8-sios šventės.

Pereinama prie Tautos Fondo reikalų. Įžanginiame žodyje inž. J. Jurek, TF Chicagos komiteto pirmininkas, su pasitenkinimu pareiškia, kad išeivija pastoviai remia Tautos Fondą savo įmokėjimais centre, kaip ir per padalinį Chicagoje. Taip per Chicagos TF komitetą pereinamais metais gauta penkiasdešimt tūkstančių su viršum. Stambes-

(Nukelta į 4 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Lietuvos kunigai meldžiasi dvi valandas už Gorbačiovo

'peristroika'. - Jis tačiau lieka įpėdiniu...Stalino.

- Sovietija Lotynų Amerikoje.

Penkiasdešimt dvi dienas nesirodęs viešumoje, Gorbačiovas rugsėjo 29 d. Kremliaus Sverdlovskio salėje priėmė 370 prancūzų komunistų ir jų sėbrų, kuriems su plačia šypsena pasigyrė, kad kai kurie Lietuvos kunigai jam pranešę kasdien besimeldžią po dvi valandas už jo "peristroiką". Ta pačia proga jis išpėjo:

"Tie, kurie puoselėja viltis, kad demokratija ir persitvarkymas turėtų vesti prie socialinio ir politinio perversmo, klysta."

Sakoma, kad Gorbačiovas per savo 5 savaitių atostogas rašęs knygą apie "peristroiką", kurios pagrindines mintis paskelbs per savo kalbą 70 metų spalio revoliucijos sukakties proga, kuri bus minima lapkričio pradžioje. Sakoma, kad jis ten paskelbsias ir naują Stalino įvertinimą. Ar jis bus neigiamas, ar ir kiek teigiamas - niekas negali būti visai tikras. Kiekvienu atveju, dėl to nėra vieningas net ir dabartinis politbiuras. Jo Nr. 2 Egor Ligačev aiškina, kad jau Chrusčiovas pakankamai pasmerkė Stalino asmenybės kultą ir 'tragiškas trečio dešimtmečio klaidas'. Šiaip ar taip - tuo pačiu laiku Sovietijos pramonės gamyba atsідūrė antroje vietoje po JAV ir pasiektos aukštumos kultūroje, švietime, literatūroje ir mene. Toks teigimas be abejo ne prie širdies intelektualams - rašytojams ir mokslininkams kurių parama yra būtina Gorbačioviui.

Pravda neseniai paskelbė vieno karo dalyvio laišką, kuriame aiškinama, kad revoliucijos apie Staliną skleidžia bolševikų tarpe 'nusivylimą ir nepasitikėjimą partija'. Tuo tarpu žinomas istorikas ir taip pat Stalino auka A. Čajanov *Literaturnaja Gazeta* skiltyse rašė, kad neužtenka pasmerkti tik asmenybės kulto pasėkas: "Į mūsų smegenis ir dvasią įkvėpta baimė vis dar yra retežiais surakinusi žmonių sąžinę ir ją paralizavusi."

Tarp dabar reabilituotų Stalino aukų yra 15 žemės ūkio ekonomistų, kurie prieštaravo trisdešimtųjų metų žemės kolektyvizacijai. Jie buvo kaltinami priklausę Bucharino vedamajai 'dešiniajai' opozicijai ir buvę saugumo išgalvotos darbininkų-valstiečių partijos nariai. Dabar bus pa-

paskelbti vieno iš jų - Aleksandro Chajanovo - raštai, siūlą žemės kooperatyvus, kuriems dabar pritariąs ir Gorbačiovas. Sovietų spaudoje palankiai minimas ir 1938 m. 'išvalytas' planavimo viršininkas, latvis Mežlaukis, nes jis kritikavo per didelį centralizmą ir išsiplėtusią biurokratiją. Laukiama ir paties Bucharino reabilitacijos.

Sovietijos karininkai ir toliau gerbia Staliną kaip karo vadą. Tam įsitikinimui sumažinti Gorbačiovas leido oficialiai paskelbti, kad Stalinas iki 1941 m. sušaudė tris iš penkių maršalus, 13 iš 15 armijų vadus, 50 iš 57 korpų vadų, 154 iš 186 divizijų vadus ir net daugumą politinių vadovų. Skaičiuojant Stalino nusikaltimus nėra kaip apeiti ir jo atskirų tautų iškaušinimo - kaip Lietuvos, Latvijos ir Estijos - susitarant su Hitleriu, Krymo totorių, lenkų karininkų išžudymą Katyno miške ir t.t. Tai jaudina dar likusius 'stalinistus', kurių nuomone Stalinas, kad ir išžudęs milijonus žmonių, vis dėlto išplėtė Sovietijos teritoriją ir įtaką. Šiaip ar taip - Gorbačiovas yra Stalino įpėdinis, kuris visai nesirengia atsisakyti Stalino laimėjimų.

...

Sovietijos užs. reik. ministeris E. Ševardnadzė, iš principo sutaręs Washingtone dėl atsisakymo nuo vid. distancijos raketų, nuvyko į Pietų Ameriką aplankyti Brazilijos, Argentinos ir Urugvajaus. Įdomu, kad jis nesilanko nei Kuboje, nei Centro Amerikos valstybėse, kur Sovietijos įtaka nepalyginamai didesnė.

Prieš Kubos Castro revoliuciją 1959 m., Sovietija diplomatinis santykius turėjo tik su Meksika, Argentina ir Urugvajum, kai dabar juos palaiko su 15 Lotynų Amerikos valstybių. 1979 m. sandanistų revoliucija Nikaragvoje sužadino Kremliaus viltis pasistatyti koją Centro Amerikoje, tačiau jų remiami sukilimai Gvatemaloje ir El Salvadore neatnešė lauktų rezultatų, lygiai kaip ir sustiprintas komunistų teroras Čilėje. Sėkminga JAV invazija į Grenadą paverė niekais jų planus ir tenai.

Ševardnadzė dabar kalbasi apie prekybą. Nikaragvoje Kremlius sutiko su 5

Centro Amerikos valstybių prezidentų planu, kuris turėtų sumažinti užsienio įtaką ir eiti prie demokratizacijos ne sovietų stiliuje. Tai nereiškia, kad jie nori sandanistų revoliucijos galo, bet tik per traukos, nes jų kova prieš kontras pareikalauja per daug užsienio valiutos. Perreikais metais Sovietija į Nikargvą pasiuntė karinės pagalbos-ginklų už 550 milijono dol., o jų ūkinė pagalba siekė net 585 milijonus dolerių. Dėl tolimesnės eigos Nikaragvos diktatorius Ortenga tarsis su Gorbačiovu per revoliucijos sukaktį Maskvoje.

Kubos Castro nepritaria Gorbačiovo reformoms. Jo paties bandymai ta kryptimi atnešė nusivylimą ir Castro dabar bando 'gryną marksizmą'. Castro išlaikymas kaštuoja Gorbačioviui daug pinigų. Jis, žinoma, turi ir daug naudos. Ne tik dėl to, kad Kuba yra JAV pašonėje, bet ir todėl, kad jos 20,000 karių išlaiko komunistinį režimą Angoloje ir kiek mažesnę armiją padeda Etiopijai.

...

Pirmoji prasidedančios naujos detentės gadynės auka yra planas pastatyti radio stočių kompleksą Radio Free Europe tinklui Izraelio Negevo dykumoje. Ten būtų 15 siųstuvų po 500,000 kw kiekvienas su 22 antenų bokštais ir perdavėju žemės satelite, viso kaštuojančių per 300 bilijonų dolerių. Transliacijos iš ten pasiektų visą rytinę ir pietinę Sovietiją ir jas būtų sunku trukdyti. Dabar, tačiau, amerikiečiam nebesinori sovietų erzinti. To nenori ir Izraelis, kuris yra suinteresuotas didesniu Sovietijos žydų persikėlimu pas save. Kiekvienu atveju, 50 milijonų dolerių, numatytų šių metų biudžete, buvo tyliai išbraukti.

LAISVĖS KAINA...

(Atkelta iš 1 psl.)

pildyms draudžia įstatymus, apribojančius kalbos ir spaudos laisvę, bet jis ntekó nesako apie spaudos pareigą paskelbti viską, ką jį svarbaus sužino visuomenės labui. Šiuo atveju Woodward neišdavė savo surinktos medžiagos Kongresui, kurio komisijos tyrinėjo Irano-contras aferą, bet laukė kol tas tyrinėjimas sukels visuomenės susidomėjimą, kad tada palengva išleisti savo

■ Iš kitos pusės

Nepaisant pasitaikančių karų Vakarų civilizacija ne tik išsilaikė, bet ir darė pažangą iš dalies dėl to, kad po karo būdavo sudaroma taika ir po praeitim pravedamas brūkšny. Po kiek laiko valstybės galvos ar kiti aukšti pareigūnai, vizituodami prieš valstybes, žiūrėk, ir padeda vainikus ant 'nežinomo' kareivio kapo, simbolizuojantį visus to krašto žuvusius, nepaisant to, kad gyvi būdami jie kaip tik kariavo prieš vizituojančio dignitoriaus kraštą. Karus, be to, buvo stengiamasi vesti laikantis tam tikrų taisyklių, kurios karą turėjo daryti žmoniškesniu.

Prisiminiau tuos gerus laikus vartydamas rugsėjo 5 d. LITERATŪROS IR MENO Nr. ir ten užtikęs V. Žeimanto, kuris specializuojasi "karo nusikaltėlių" persekiojimu išeivijoje. Mat, iš gerokai pakitusios GIMTOJO KRAŠTO linijos atrodė, kad dabar bus ieškoma ne to, kas mus skiria, bet kas jungia, pvz. sprendimo lietuvių išlaikymo problemoje.

Teisindamasis tuo, kad rugpiūčio 23 demonstracijoje Vilniuje 'nusikalbėta iki to, kad, girdi, reikia apginti gerą vardą tokių hitlerinių kolaborantų, kaip vyskupas Brizgys', žeimantas pakartoja senus priekaištus vyskupui, naujai pridėdamas:

"Dabar vyskupas V. Brizgys, tūnodamas čika-goje, ramiai skaičiuoja dolerius, gautus manding ne tik iš patiklių tikinčiųjų."

"Skaitytojui turbūt bus įdomu sužinoti, koks likimas ištiko buvusius karingojo vyskupo bendrininkus — generolus Petrą Kubiliūną ir Emilį Justą."

Kaip vieną iš juodų Kubiliūno darbų žeimantas cituoja 1943 m. pirmojo generalinio tarėjo atsišaukimą, raginantį gyventojus būti budriems, komunistų partizanams kėsinant prieš geležinkelius ir kitas viešojo susiekimo priemones, grąsinant, kad, įvykus pasikėsinimams, vietos gyventojai bus išvežti ir jų trobesiai sugadinti.

Tokia priemonė netilptų į gerais laikais buvusias taisykles vesti karą. Jos tačiau neduoda jokių teisių ir partizanams — persirengusį karį galima buvo ir tada sušaudyti. Taisyklės buvo taikomos tik kariam uniformoje.

Siek tiek juokinga skaityti tokius priekaištus, iš tos pusės, kuri mases gyventojų išvežė be jokio pasiteisinimo. Be to, komunistiniai partizanai tyčia stengėsi išprovokuoti vokiečių represijas prieš civilius gyventojus, kad padidintų jų neapykantą okupantui. Svarbiausia — visas tokias represijas pravedė patys vokiečiai, o ne savivaldos įstaigos.

Kaip žinia, po karo sovietų agentai Kubiliūną pagrobė iš britų zonos ir nuteisė jį mirtį. Toks pagrobimas be abejo buvo neteisėtas. Už tat žeimantas dabar skelbia, kad Kubiliūnas pats atvažiavęs į sovietų okupacijos zoną. Mat, jis buvo palikęs Lietuvoje aukso, sulydyto į 20 kg. gabalus, 50 kg. seno sidabro ir briliantų. Tą lobį jis palikęs Kaune bėgdamas, bet vėliau jam atgabenti susiradęs patikimą žmogų, kuris iš tikro buvo sovietų agentas. Jis pranešęs Kubiliūnui, kad atgabenes tą lobį į Vokietijos sovietų zoną ir čia susirgęs. Kiek pasvyravęs Kubiliūnas ryžosi pats vykti į sovietinę zoną, kur sovietai jo laukė ir 'septynviečiu 'Mersedesu' atgabeno į Vilnių. Tardomas jis išdavęs, kur yra buv. vokiečių Lietuvos karo komendantas gen. Justas, kuris irgi buvo pasmerktas mirti.

Pažįstantieji Kubiliūną teigia, kad jis tikrai nebuvo gobšus. Visi žydų turtai buvo vokiečių žinioje. Jei kas jo buvo pasigrobęs savo 'privačia' iniciatyva, nematė jokio reikalo juo dalintis su tarėju, kurio valdžia buvo labai ribota. Už tat tenka manyti, kad visa ta 'istorija' sugalvota pagrobimui pateisinti. Kaip fantazijos kūrinys jis ir rado vietos LITERATŪROJE IR MENE.

(vm)

knygą pelno sumetimais. Juk - jei toji knyga išeitų prieš tą tyrinėjimą ar laike jo - ji galėjo geriau nušviesti padėti. Net jei Woodward laukė Casey mirties, kuris mirė gegužės 6 d., jis dar galėjo pasidalinti savo žinio mis su specialiu prokuroru ar Kongreso tardytojais.

Juo labiau tai išryškėja, kad Woodward kitaip pasielgė Gary Hart, kandidato į prezidentus, atveju. The Miami Herald susekus Hart santykius su D. Rice, Wa-

shington Post pranešė Hart turįs kitos kompromituojančios medžiagos, kurios tačiau neskelbs, jei Hart atsisakys kandidatuoti. Ta informacija atėjusi iš Woodward, kurio butą Washington ne buv. senatorius Hart naudojęs savo aferoms.

Kaip matome, spauda - t.y. žurnalistai - savo privilegijas yra susijusi su materialine ar kitokia nauda. Kaip matome, ir spaudos laisvė - kaip ir viskas pasaulyje - turi savo kainą.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Tyla prieš...?

Ivykęs, aprašytas ir komentuos faktas - naujai iškeltas bendravimo su kraštu klausimas - tebėra vis dar 'pakibęs ore', ligi šiol dar aiškiai nepasisakius mūsų vadovaujantiesiems veiksniams. Tai padeda plėtotis abejonėms ir kursuojančiom prielaidom, kad atsisakoma nuo kovingumo ir ryžtamasi eiti prisitaikymo keliu, imant ką begali gauti iš pavergėjo - bus tai gal solistai mūsų operai, gal net pasimatymas su Gorbačiovu, gal paroda-kita ar kas nors panašaus. Ir tai jau ne asmeniškai, bet mūsų visų vardu, nes gi kalba rinktieji ... Ir taip banguoja drūmsčiamas vanduo vis smarkiau. Ir - nesant užtikrintos vedamosios linijos - kuo toliau, tuo mažiau darosi aišku, kuria kryptimi plaukia mūsų laivas

Laiškai vis primena pareigą paremti darbą, reikalą aukoti, svarbą būti vieningiems. O paraleliai vis dažniau komentuojama - kas tikrai neneša norimų rezultatų - ką iš tikro remiame, kaip ir kada??? Ir tikrai ne tam, kad 'išsisukus' nuo pareigos!

Ne vien dėl nuvargio retėja dirbančiųjų eilės. Na, pasvarėjo vadovujančiųjų balsas ir jau - išsienėjimo teisėmis - daug kam leidžia-

ma 'plaukti pasroviui', kad kuo mažiau 'bangavimo' būtų ... O kyla klausimai verčia galvoti, nevienam prailgina naktį.

Kokios, ir kaip plačios iš tikro yra rinktųjų teisės? Kokia yra jų atskaitomybė ir kam? Kas tvirtina pagrindinių linijų keitimą? Ar talka priekyje stovintiesiems tėra tik piniginės atidarymas ir funkcionalus paplojimas pirm negu žinai už ką ploji? Ar yra priimtina, kad būtų tariamasi jau po įvykusio fakto? O gal dar tebėra gyva galimybė, kad būtų pripažinta, skaitomasi ir su 'masės' nuomone?!

Nėra bandoma paneigti, ir nėra abejonės, kad yra reikalinga laisvė pareigose, bet ... lygiai taip pat negali apsieiti ir be ribų ... Ir jeigu sutinkama atstovauti pasiryžusius kovoti už savo Tėvynės laisvę, tai kompromisams vietos nėra. Jeigu iš tikro nuovargis, abejingumas ar susitaikymo su padėtimi dvasia pradeda leisti šaknis - ieškokime kitų jų vietoje! Žmogaus teisių ir Tėvynės laisvės kovai jau per daug aukų yra sudėta, kad pigaus "glasnost" žvilgesio apakimas galėtų būti pateisinamas mūsų pačių tarpe. Ne prašymo, bet reikalavimo, iškėlus galvą, lai-

Pereitam Nr. paskelbėm kai kurias ištraukas iš Julijos Maceinienės, mūsų filosofijos profesoriaus žmonos. Jas pradėjo skelbti Vilniaus ŠVYTURYS, aišku su savais komentarais. Įdomu, kad jas pradėta skelbti po profesoriaus mirties. Dar įdomiau, kad Maceinienė, kaip pranešėm pereito Nr. IŠ KITOS PUSĖS skiltyje, 1955 m. buvo nuvažiavusi į Freiburgą su sovietų diplomatinio pasu kviesti savo vyrą namo. Būtų labai įdomu paskaityti jos dienoraštį iš tų metų, tačiau tada ji atrodo nevedė jokio dienoraščio, nes tai labai pavojingas užsiėmimas sovietinėje sistemoje.

1941 m. birželio 23 d. Maceinienei viskas atrodė kitaip. Tą pirmą po karo paskelbimo dieną ji rašė:

... Antanas grįžo tik vakare. Juk jų visur būta. Pirmiausia susiorganizavo jie prie mūsų buvusios atstovybės rūmų. Nusinėse lietuvišką vėliavą ir pritvirtino prie tvoros ... Prie vėliavos buvo pastatyta garbės sargybą. Ir toji sargyba man atrodo pati originaliausia. Juk tai mūsų Urbonas (pulk. Oskaras) su savo sūnum ir dar pora lietuvininkų. Urbonas išvarto gryniausiu lietuviu. Juk pas mus jiedu su sūnum tik vokiškai tesikalbėjo. Dabar ir jo žmona rusė ir jis, vokiečiai, ir jo sūnus, baigęs vokiečių gimnaziją, visi jie jaučiasi nemenkesni lietuviai už mus.

kas yra atėjęs! Ir ne trupinių ...

Laisvame krašte, savoje spaudoje, be klausimų turėtų būti aišku, kuria kryptimi esame vedami ir einame. Gi klausimams kylant - ne tyla turi būti atsaku! Nebent tai reiškia tylą prieš ...

(g)

Maceinienės dienoraštis (2)

Vytautas Meškauskas

Tai buvo vakar. O šandien daug lietuvių 'tupi' arešte. Juos visus surankiojo ir nepaleidžia, kol neišsiaiškina, kas policijai reikalinga ...

Bet už visas žinias geriausia yra toji, kad Lietuvoje įvyko sukilimas, kad yra sudaryta vyriausybė. Džiaugsmas, pasirodo, panašus į skausmą. Suspaudžia širdį, kad net kvėpuoti sunku ...

Prasidėjo ilgas laukimas leidimo grįžti namo. Liepos 25 d. užrašyta:

— Gavome žinių iš Lietuvos. Buvo grįžęs p. Dirmeikis pasiimti šeimos, kurios pasiimti vis dėlto negavo leidimo. Jis buvo atvežęs pluoštą laikraščių.

Su kuo galima palyginti užsidegimą, su kuriuo skaitėme "Į Laisvę". Abu su Antanu ne tik akimis, bet visa siela ėmėme į save žodžius — iš savo krašto ir apie savuosius. Gal taip skaitomi laišškai mylimo žmogaus, kuris laikomas mirusiu ir stai va susirado ir laiškais smulkiai pasakoja savo išvyvenimus.

Tik rugsėjo 3 d. Antanas gavo pakvietimą iš V. D. universiteto būti docentu, kas turėtų padėti gauti leidimą grįžti.

Rugsėjo 13 d. pastebima:

— Prof. Eretas tiesiog stebuklingu būdu gavo leidimą išvažiuoti Šveicarijon ... Juk 'umsidleriams' ir dar nepatikiems, kuriems ir pilietybės nedavė, leisti išvažiuoti stačiai neįmanoma. Juos čia paprastai net į jokią pasienį neleidžia, o siunčia į Vokietijos vidurį. Ne, čia tik Dievo mostas buvo.

Spalio 8 d. netikėtai atėjo p. Katilius (Vyt. Vaitiekūnas):

... Tą visą laiką išbūtą Lietuvoje, buvę jam gera. Nebeskaudėję net krūtinės, nė galvos ... Matyt, oras ten kitoks, sveikas, — sako jis, ir man pakvimpa tarsi lietuviškojo rudens oras, ir gyviausiai perjaučiau, kad taip, kad iš tikro mūsų, Lietuvos, oras daug sveikesnis už prūsų ...

Jis daug pasakojo. Pasakojo ir liūdny, ir siaubingų dalykų apie žydų valymą. Plaukai šiaurisi klausant ir klausiam: nejaugi ir lietuviai gali būti toks žiaurus.

Spalio 11 d. gaunamas laiškas iš Vokietaičio, kad buvęs Maceinos reikalu Gestape, kuris nieko prieš atvažiavimą neturįs. Iš sa-

vo pusės:

— p. Vokietaitis kviečia Antaną užimti lietuvių nacionalistų partijoje kultūros ir propagandos žinyboje atitinkamas pareigas.

Švyturio red. Algirdo Vokietaitį apibūdina kaip vieną kraštutinių nacionalistų organizacijų (Lietuvių nacionalistų partijos) veikėjų, aktyvų hitlerininkų bendrininką. Šiems pralaimint karą, buvęs pasiūstas į Švediją užmegsti ryšių su JAV ir Anglija).

Spalio 13 d. vis dar stengiamasi gauti leidimą grįžti:

Vargšas tėtukas visas įstaigas verčia aukštyn kojom pradendant universitetu, baigiant vyriausiu tarėju. Jei visus raštus, kokius jis tikisi gauti, išgaus, tada ir mes leidimą gautume.

Spalio 31 d. užrašyta:

... Rytoj tėtutis gaus leidimą važiuoti Lietuvon. Ir užsivers mūs, ištrėmimo gyvenimo puslapis, ir atsivers nauji gyvenimo lapai.

Sekančių metų sapsio 6 d. konstatuojamas naujas sielvartas:

— Juk mes jau senokai gimtajame krašte. Bet aš vis dar jaučiu, kad minu gimtąją žemę ir tas jausmas pripildo mano laimę, nors, iš kitos pusės, čia yra ir daug daug sielvarto.

Tiesa, čia nėra naktinių bombardavimų, bet karas jausti čia gal net ryškiau, negu Vokietijoje. Juk mes čia esame 'plebėjai'. Mes turime parijus, atnešusius mums išlaisvinimą iš bolševikinės vergijos. Už tai mes jiems turim būti dėkingi, ir to dėkingumo jie reikalauja visais galimais būdais, išsižadėjimais visko, net padoresnio maitinimosi.

Ak, kaip dabar reikia kovoti su kylančią širdyje neapykanta tiems mūsų 'išgelbėtojams'.

(Šita dienoraščio vieta davė progos Švyturio redakcijai skelbiamas ištraukas pavadinti: "Plebėjai iš Grosslitauen". Mat, dar tik artėjant karui kažkas paleido pabėgėliams gaudą, kad gal vokiečiai sudarys Didžiąją Lietuvą, prijungdami jai Baltgudijos žemes).

1943 m. rugsėjo 25 rašoma:

— Šiandien net dienos neprisimenu. Iš tikro kuri savaitės diena šandien. Tur būt trečiadienis (Nukelta į 4 psl.)

MITCHELL/The Australian, Sydney

— Žiūrėk, naujas kailis, bet ta pati meška.

Traukiant loterijos bilietus — A. Katelienė, J. Jasiūnienė ir p. Danilevičienė. K. Pocius nuotr.

Tautos Fondui...

(Atkelta iš 1 psl.)

nieji rėmėjai per šio padalinio kasą iki šios dienos (atseit, neskaitant įmokų pietų metu) rikiuojasi: Juozas Blažys 9,445 dol., Jono Vinciūno įamžinimas 6,000, Pranė Prankienė — 5,380, Antanas Balčytis — 4,800, Antanas Kasaitis — 4,800,

Maceinienės dienoraštis...

(Atkelta iš 3 psl.)

nis (iš tikro buvo antradienis). Iš pat ryto, vos mums sukilus, susigrūdavo vokiečiai ir darbininkai žydai. Atvažiavo sunkvežimiai. Mus krausto. Negelbėjo nei prašymai, nei įrodinėjimai, kad iš vakaro nepranešus, nežmoniška yra kraustyti. Ne, jie sprendimo pakeisti negalį, negali nė vienos dienos atidėti...

Lizdą paliekame. Naujam bute ankšta, bet mes tikimės pavasario. Pavasario gero, su pasikeitimais į gerą...

Visi truputį susinervinę. Aš jaučiu nuovargį. Labiau negu darbas, vargina tų mūsų modernių vergų vaizdas. Kai dalį baldų išvežė, išvažiavo ir prižiūrėtojas vokiečiai, apačioje valant butą žydė išbėgo į gatvę ir pamatė mane, stovinčią balkone. Ji rusų kalbą maišo su vokiečių, tik, atrodo, nemoka lietuviškai.

— Sakykite, pas jus yra pianinas? — klausia ji manęs rusiškai.

— Jau išvežė, — atsakiau jai lietuviškai.

— Jau dveji metai neskambinau, jau ir pirštai sustingo, — pradeda ji aiškintis vokiškai, ir jos balse didelis ilgės. Matyti svajojo bent trumpą valandėlę paliesti pirštais klavišus ir pasapnuoti apie buvusias dienas... Man širdis užkaito, bet kuo galiu jai padėti?

(Bus daugiau)

Regina Simokaitienė — 3,510, Alfonsas Krakauskas — 3,500, Grožvyda Giedraitytė — 3,145, Antanas ir Sofija Valiai — 3,000, Irena ir dr. Leonas Kriaučiūnai — 2,575, Stasė Palekienė — 2,395, Janina Cukurienė — 2,385, Joana Mikalauskienė — 2,545, Vera Krashewski — 2,100, Antanas ir Dana Vengriai — 2,050, Anthony Padwek — 2,010, Juozas Bagdžius — 1,775, Antanina Repšienė ir kt. mažesnėmis aukomis.

Šių pietų metu didesnes sumas aukojo: Juozas Blažys — tūkstantinę, Irena ir dr. Leonas Kriaučiūnai — tūkstantinę, Justinas ir Marija Palubinskai — penkis šimtus, Antanas Pleškys — penkis šimtus, Edmondas ir Jūratė Jasiūnai — penkis šimtus, Vincentina ir Jonas Jurkūnai — tris šimtus, kun. Pranas Kūra — 265 ir daugelis mažesnėmis sumomis. Viso pietų metu savo duokles TF įteikė 98 rėmėjai, bendroje sumoje 10,130 dol., o su pietų įmokų likučiu susidarė per vieną tūkstančių. Visiems rėmėjams Jonas Jurkūnas, Tautos Fondo vardu, pareiškė padėką. Kitiems TF Chicago komiteto nariams (A. Katelienė, J. Jasiūnienė, A. Repšienė...) talkinant J. Jurkūnas įteikė rėmėjams pakvitavimus, stilingus padėkos lakštus.

Nemažą dėmesį susilaukė pietautojams laimėjimų-dovanų paskirstymas. Didesnieji laimikiai: dailininkės Barboros Morkūnienės tapytas paveikslas "Gėlės", dail. Veronikos Švabienės, lino raižinys — "Gulbių ežeras", dail. Albinos Poškienės paveikslas — "Natura mortas"; Marquette delikatesen ir Talman delikatesen šiam reikalui paaugoti tortai ir daug kitokių laimikių. Išskirtinai minėtinas laimikius gaunančių numerių garsintojas — Justinas Šidlauskas. Jo tartis ir tembras laimėjusio numerio greit pasiekia besiklausančius, nežiūrint kur jie besirastų šioje pietų salėje... Viso čia apibudinto renginio komitetą, vadovaujančią Angelės Katelienės, su-

š. m. spalio 23-25 dienomis Washington, D. C., Pasaulio Lietuvių Bendruomenė kartu su JAV LB krašto valdyba, Kanados LB krašto valdyba ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo S-ga rengia politinę konferenciją.

Konferencija žvelgs į susidariusią tarptautinę padėtį, tars Lietuvos laisvės veiklos kryptį bei darbus išeivijoje, aiškinsis šiuometinius išieivijos uždavinius laisvės kovoje ir būdus juos sistematingai įgyvendinti. Į konferenciją kviečiami Bendruomenės ir kitų lietuvių institucijų vadovai bei darbuotojai, politinėje srityje veikiančios organizacijos bei vienetai, ir pavieniai politinės veiklos puoselėtojai.

Konferencija įvyks Washingtono priemiesty Sheraton National viešbutyje.

Konferencijos atidarymas įvyks spalio 23 d., penktadienį, 10:30 val. ryto. Po himnų, invokacijos ir trumpų sveikinimų, kalbės amerikiečiai kalbėtojai. Po bendrų pietų vykstama į Baltuosius Rūmus specialioms pranešimams tarptautinės politikos klausimais. Vakare konferencijos viešbučio salėje priėmimas dalyviams ir svečiams. Šeštadienį, spalio 24 dieną, iš ryto bus ligšiolinės Lietuvos laisvinimo veiklos apžvalga, pranešimai ir diskusijos. Vėliau pranešimai ir diskusijos apie ryšius su pavergta tauta galimų pasikeitimų tarptautinės politikos šviesoje. Po pietų pranešimai ir diskusijos apie tariamą karo nusikaltėlių ieškojimą ir gairės tuo klausimu ateities veiklai. Vakare bendra vakariėnė. Sekmadienį, spalio 25 d., iš ryto šv. Mišios viešbutyje, vėliau baigminė paskaita, konferencijos išvados ir uždarymas apie 1 val. po pietų.

Konferencijos techninių organizavimų rūpinasi JAV LB Krašto valdyba. Jai talkina Washingtono LB apylinkės valdyba vadovaujama plk. Donato Skučo.

darė: Jonas Jurkūnas, Pranas Povilaitis, Janina Linkuvienė, Antanina Repšienė, Jūratė Jasiūnienė ir Juozas Žemaitis.

Mečys Valiukėnas

Politinė konferencija Washington

Konferencijos garbės svečiu ir vienu iš svarbiųjų pranešėjų bus prieš keletą savaitių Lietuvą palikęs rezistentas ir politinis kalinys prof. Vytautas Skudis.

Konferencijos dalyvių registraciją vykdo PLB valdybos būstinė, 5620 South Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636. Telef.: (312) 778-2200. Patekimui į Baltuosius Rūmus yra būtina paduoti oficialų vardą ir pavardę, tikslią gimimo datą, ir socialinio draudimo ("social security") numerį. Viešbučio rezervacijos gaunamos rašant tiesioginiai

Sheraton National viešbutiui (Columbia Pike & Washington Blvd., Arlington, Va. 22204) arba skambinant telefonu 800-468-9090. Užsakant viešbučio kambarį paminėti, kad būsite lietuvių konferencijos dalyviu. Konferencija prasidės spalio 23 d., penktadienį, 10:30 val. ryto ir baigsis spalio 25 d., sekmadienį, 3 val. p. p.

LB

ASSISTANT ADMINISTRATOR
Qualified individual needed for 180 bed Nursing Home. Please send resume to:
ADMINISTRATOR AT WATERVIEW NURSING CENTER
536 RIDGE ROAD
CEDAR GROVE, N. J. 07009
E. O. E.

(31-38)

A. A.

BRONIUI NAINIUI

mirus, žmonai sesei ELENAI, sūnui ČESLOVUI su šeima, seseriai ANTANINAI GELAZIENEI, giminėms ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą.

Skautininkių Draugovė
Clevelande

Ilgamečiui ALT skyriaus valdybos nariui

A. A.

BRONIUI NAINIUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą jo žmonai ELENAI, sūnui, visiems giminėms ir artimiesiems.

Amerikos Lietuvių Tarybos
Clevelando Skyrius

A. A.

BRONIUI NAINIUI

iškeliavus į Amžinuosius Namus, mielą sesę ELENĄ NAINIENĘ ir visus artimuosius giliai užjaučia ir kartu liūdi.

Clevelando Vyr. Skaučių
Židinys

Viesėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Svetimybės lietuvių kalboje

A. TAMULYNAS

Mūsų gyvenimas vietoj nestovi. Visose gyvenimo srityse vyksta įvairūs pakitimai, nauji mokslo išradimai, visuomeninio gyvenimo pakitimai ir kit. Visa kas yra gamtoje, ar tai būtų gyviai, ar daiktai, ar kokie reiškiniai turi žmogaus duotus pavadinimus — vardus. Visoms tom naujovėms, naujai atsiradusioms, reikia duoti naujus žodžius — vardus. Kalboje jų nėra. Reikia verstis iš kitų kalbų, ar susikurti naujus žodžius. Kiekvienos kalbos dvasia skirtinga — turi savus dėsnius ir kada verčiamės žodžius iš kitų kalbų, privalome vadovautis savos kalbos darybos taisyklėmis. Taigi žodžiai, ar posakiai išsiversti iš kitų kalbų neturi būti atsitiktiniai, bet priderinti lietuvių kalbos žodžių darybos dėsniams.

Ne kiekvieną žodį, iš kitų kalbų išsivertę, laikome svetimybe. Svetimybėmis reikia suprasti tik tuos žodžius, ar jų junginius, konstrukcijas, kurias išsiversdami iš svetimųjų kalbų nesilaikėme lietuvių kalbos žodžių darybos dėsnių. Tokie iš svetimų kalbų vertiniai, išsiversti nesilaikant liet. kalbos dėsnių, menkina lietuvių kalbą, jos savitumo ypatybes. Šiandien senų pavadinimų nepakanka, kad galėtume sekti mokslo, technikos, kultūrinio gyvenimo ir kitus pasireiškimus. Tenka išsiversti reikiamų žodžių iš kitų kalbų, bet dažnai per tuos vertinius galima svetimų kalbų įtaka mūsų kalbai. Ta stoka gali būti teigiama arba neigiama. Jeigu versdami žodžius į lietuvių kalbą, laikomės lietuvių kalbos žodžių darybos dėsnių — kalbų praturtiname, o antraip — kalbą užteršiame.

Lietuvių kalbon braunasi daug priešdėlinių vertinių iš rusų kalbos. Dažnai prie lietuviškų žodžių pavartojami netinkantys priešdėliai: at-, ap-, iš-, pra-, už-, pvz., apjungti = sujungti, užtvirtinti = patvirtinti ir kt.

Nevykęs žodžių junginių vertimai: nešti atsakomybę. Pvz., Direktorius neša atsakomybę už mokyklos darbą, (= direktorius atsakingas, atsako).

Padėti parašą (= pasirašyti). Lietuvos partizanai vedė narsią kovą (= narsiai kovojo).

Ar gerai vedama lietuvių politinė veikla? Ar gerai lietuviai atlieka (dirbą) politinę veiklą? Išnešti nutari-

mą. Susirinkime buvo išneštas nutarimas (= buvo nutarta). Neblaivame stovyje. Jonas grįžo namo neblaivame stovyje ir kėlė triukšmą (= neblaivus ir triukšmavo). Vesti save. Kaimyno vaikai veda save gražiai (= elgiasi gražiai). Radę vietos. Tokie veiksmai mūsų name nebūtų radę vietos (= nebūtų atsitikę). Kas liečia. Kas liečia mano kaltę, prašau nesirūpinti (= o kas dėl mano kaltės, kas link mano kaltės, prašau nesirūpinti). Rodydamas save nekaltu (= dėdamasis nekaltas). Pastatytas klausimas. Per susirinkimą buvo pastatytas (= iškeltas klausimas. Kas tai = kažkas. Pasi-skirstė sekančiai = pasiskirstė taip, pridodant = teikiant. Užmetimas = priekaištas. Galimai = kaip galima. Ligą iššaukia = sukelia.

Dėl kitų kalbų įtakos atsiradęs netinkamas linknių vartojimas.

Lietuvių kalboje netiksaliai naudojamas vietininko linksnis: Skaičiau knygą lietuvių kalboje (= lietuvių kalba). Laike vienerių metų daug kas pasikeitė (= per vienerius metus). Metų eigoje (= per metus) mirė keletas mano draugų. Lengvoje formoje susirgimai nėra pavojingi (= Lengvos formos). Pasirodė dainininkai ne pilnoje sudėtyje (= ne pilnos sudėties). Jis buvo šiandien palankoje nuotaikoje (= gerai nusiteikęs). Lietuvių jaunimą reikia auklėti patrijotinėje dvasioje (= patrijotine dvasia). Tikrumoje (= iš tikrųjų) ten buvau tik aš vienas. Jo kūriniai yra sukurti aukštame lygyje (= aukšto lygio).

Ne lietuviškai vartojamos prielinksninės konstrukcijos.

Vakar pas mane ir tave buvo atvykę draugai (= vakar mane ir tave aplankė draugai). Pas tave ir kalba prasta (= Tavo ir kalba prasta). Pas mane viskas sutvarkyta (= Mano viskas sutvarkyta). Kartais susirinkime paklausia: pas ką dar yra kokių klausimų, ar sumanymų? (= Kas turite kokių klausimų ar sumanymų?). Klauskite pas pažįstamus (= pažįstamus, pažįstamų). Prie geriausių norų negaliu (= kad ir kaip norėdamas). Ant greitųjų darbas atliktas (= greitomis, skubotai). Prie progos apsilankysiu (= progai pasitaikius). Nesu ant tiek turtingas,

Alfonsas Mikulskis vieno koncerto metu.

A. S. Venclauskio nuotr.

Alfonso Mikulskio kūrybos sutiktuvės

Čiurlionio ansamblis ir Alfonso Mikulskio kūrybai išleisti komitetas kviečia Clevelando lietuvių į Alfonso Mikulskio dainų ir giesmių pirmosios knygos ir Čiurlionio ansamblio dvie-

kad pirkčiau pigius daiktus (= Nesu toks turtin-gas...). (Visur vartojame be prielinksnių).

Tikslo aplinkybės šalutiniuose sakiniuose nevartotina bendratis su jungtuku, kad tikslui reikšti ir su jungtuku jeigu sąlygai reikšti. Pvz.: Reikia gerai pasiruošti, kad laimėti karą (= norint laimėti karą). Ką reikia daryti, kad įgyti daugiau mokslo? (= norint įgyti daugiau mokslo?). Atėjau, kad pranešti liūdną žinią (Atėjau pranešti liūd-ną žinią (išbraukiam kad). Buvo įsakyta, kad nutraukti mokslą. (Buvo įsakyta nutraukti mokslą). Jeigu tiesą sakyti, tai ir ne nuėjo klystkeliais (Tiesą sa-kant...).

Baigdamas rašyti šį straipsnelį, noriu priminti, kada turime savus, gražius lietuviškus žodžius mūsų norimoms mintims išreikšti — nevartokime svetimybų: gražinkim, puoškim, kultūrinkime mūsų tautos didįjį dvasinį turtą — lietuvių kalbą.

NEPAMIRSKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

jų plokštelių albumo "Tėvynės dainos, jūs auksinės" sutiktuvės, kurios įvyks spalio 18, sekmadienį, 4 val. po pietų Lietuvių namų salėje.

Plokštelių albumas, kuriame užrašyti Alfonso Mikulskio paskutiniųjų penkerių metų muzikiniai kūriniai, jų tarpe baladės Rambynas ir Ulijona, pasirodė praėjusių metų pabaigoje, bet visuomenė su šiuo kompozitoriaus palikimu dar nebuvo supažindinta.

Didžiai vertingas įnašas lietuvių tautinei muzikai yra A. Mikulskio dainų ir giesmių pirmoji knyga, kuri pasirodė prieš mėnesį. Joje atspausdintos kompozitoriaus dainos ir giesmės a capella ir su kanklių orkestro arba tautinių muzikos instrumentų pritarimu. Iš viso 71 daina ir devynios giesmės. 256 puslapių knyga yra tik pirmasis Alfonso Mikulskio kūrybai ir Čiurlionio ansamblio monografijai išleisti komiteto žingsnis. Šis komitetas, kantriai ir tyliai dirbdamas, jau pradėjo ruošti ir antrąją knygą, kurioje bus kūrinių tautinių instrumentų orkestrui, kanklėms ir Mišios už kenčiančią Lietuvą. Lygiagrečiai komitetas baigia redaguoti ir Čiurlionio ansamblio monografiją. Iš tikrųjų jau skaitoma jos korektūra. Tai labai svarbūs darbai, apie kuriuos komitetas nori pasidalinti mintimis su visuomene Alfonso Mikulskio kūrybos darbų sutiktuvėse, kurios įvyks spalio 18, sekmadienį, 4 val. po pietų Lietuvių namų salėje.

Kadangi sutiktuvė data sutampa su kompozitoriaus ketverių metų mirties sukaktimi, tai ta proga spalio 18, 10 val. ryto Dievo Motinos šventovėje bus aukojamos mišios už a. a. A. Mikulskio sielą. Čiurlionio ansamblis ir komitetas maloniai kviečia Clevelando lietuvių gausiai dalyvauti mišiose Dievo Motinos šventovėje ir ketvirtą po pietų Lietuvių namų salėje A. Mikulskio kūrybos darbų sutiktuvėse. (jst)

ATITAIŠYMAS

Nekrologe apie a. a. K. Marijošienę (Dirva Nr. 25, 5 psl.) iškrito penktoje skiltyje ši pastraipa:

"Iš tikro, velionė K. Steponaitytė - Marijošienė nepajėgė suprasti, nepajėgė pateisinti tų žmonių, kurie ir artumoj, ir visuomeniniame gyvenime nesugeba rasti sutarimo ir vienybės, gyvena erzely, nesutarimuose ir neapykantoj. Jos nuomone, žmogus neturi užsidaryti savo tiesoj, nes tą jo "tiesa" ne vienu atveju gali būti klaida ir netiesa. Tik įsiklausymas į kito žmogaus nuomones, tik tolerancija ir pagarba kitam žmogui gali atnešti daugiau šviesos ir palaimos į mūsų gretas. Ar Katriutės taurias ir humaniškas pažiūras, jau nusinėštas į kapus, dar pajėgs kas išgirsti, suprasti ir įsisavinti? Deja, išveivinė dabartis skęsta tik atvirkščiu "žygiu" liūne!.."

Atsiprašome už praleidimą.

Jadvygos Matulaitienės, Kūno Kultūros Rūmų auklėtinės, darbo penkiasdešimtmetis

Bronius Keturakis

Kai ieškome paskatos iš-eivijos kultūrinei ir visuomeninei veiklai stiprinti, dažniausiai atsigręžiame į garbingą Nepriklausomybės laikotarpį, kurio įgimti ir įaugę pėdsakai ir nūdien mummyse sruvena. Tą pergyvename visi, kuriems Tėvų žemė yra prigimta ir šventa.

Nauja prošvaistė iškilo Lietuvoje, kai 1934 m. pilnai pradėjo veikti Kūno Kultūros Rūmai ir Vyriausybės žiniose paskelbtas Kūno Kultūros įstatymas. Šios aukštosios mokslo institucijos pagrindinis uždavinys, paruošti fizinio lavinimo mokytojus aukštesnėms mokykloms ir palaipsniui ugdyti sporto vaidmens paskirtį tautos sveikatin-gumui ir našiam kūrybin-gumui. Mokslinė ir pedago-ginė plotmė, programa rė-mėsi austrų garsiąja mo-kykla, kur fizinis auklėjimas ir lavinimas buvo neatskiriama žmogaus išaugi-mo dalimi.

Jubilatė J. Meiliūnaitė-Matulaitienė yra Aukštaitijos dukra. Joniškėlis, Biržų apskr., praveria šiai judriai mergaitei, platesnį žvilgsnį į jaunuolės būsimą gyvenimą. Baigusi Aušros gimnaziją ir Aukštuosius Kūno Kultūros kursus Kaune, pradinis žingsnis žymi Pilviškių, Veiverių, Wiesbaden, Kasselio ir Schwaebisch Gmuend gimnazijose. Čia ir prasideda jos ryšys ir meilė tautiniams šokiams. 1938 m. su reprezentacine lietuvių grupe dalyvauja garsiojo Sakalų šventėje Prahoje.

Savo darbe yra kūrybin-ga judėsių suderinime, judrioje slinkty įnešdama itin subtilaus ir jaunatviško polėkio. Štai 1941 m. jos vadovaujama grupė (Pilviškių progimnazija) laimi apygardines pirmenybes už jos sukurtą laisvos kūrybos šokį. Kiek jėgos ir laikas leido, stengėsi ir tremty jaunimui atiduoti tai, ką jos kilni ir tautiniai stipri dvasinė nuojauta, nuolat žadino.

1950 m. atvyksta į JAV. Įsikūrusi Brooklyne veikia įsijungia į šeštadieninę mokyklą. Čia, dideliu atsidėjimu mažajam prieaugliui perduoda tautinių šokių ir žaidimų pagrindinius elementus, ryškindama grupinio bendravimo būdingumus savųjų tarpe. Nuolat sielojančis tautos gyvybingumo pažymiais, kurie turi būti itin patrauklūs čia gimusiems, mąsto, kuria šo-

kių veiksmingumą, dažnai inscenizuodama lietuvių pasakas ir tais motyvais (šokių) pajvairina ruošiamas programas. Su New Yorko jaunaisiais dirba virš 25 metus. Antroje tautinių šokių šventėje Chicagoje 1963, dalyvauja kaip viena iš dviejų asistentų, vyr. vadovo L. Sagio pakviesta.

Sukaktuvinė Jadvyga Matulaitienė

Darbšti, ir turinti nemažą kraitį tautinių šokių mokymo patirties, įsijungia ir į Lietuvių tautinių šokių instituto bendradarbių eiles (1964 m.). Vardas, kurį nusipelno už tikrąjį ir sąžiningą atsidėjimą išeivijos tautinėje — auklėjamoje plotmėje, sklinda visur ir su ypatingai gražiu įvertinimu. 1964 m. rugpiūčio 23 d. vadovauja jungtinei tautinių šokių grupei New Yorke, pasaulinėje parodoje. Pabaltijo dienų šventėje 1965 m. tautinių šokių vyr. vadove. Tais pat metais jungtinėms grupėms praveda šokių programą Madison Square Garden. II-je tautinių šokių šventėje Chicagoje (1968 m.) vyriausia vadove, įskaitant tokias pat pareigas ir PLB seimo programoje, New Yorke.

Darbininko laikraštis savo metinėje 1970 šventėje pagerbia, įteikdamas žymenį-medalį, su šiuo įrašu:

"Jei sielojamės, kad mūsų ištikimybė Lietuvai reikštųsi konkrečiais dar-

Aukštųjų Kūno Kultūros kursų II-ji laida 1937 m. birželio mėn.

pat Kūno Kultūros Rūmuose teko ir man praeiti trumpalaikius (6 sav.) kursus, kad kariuomenėje būtume sumanesni karinio sporto darbuose.

Jubilatės trumpa ir kronikinė darbų apžvalga parodo tik dalį jos veiklos, nes nuolatinis atsidėjimas tautinių šokių raidai plačiau tarpti, įnešant būdingesnius judėjimus į platią pyne, kurie neturėtų slaviško atspalvio ir kt. mums nepriimtinių laužymų, o atitiktų tautos prigimčiai, yra itin sunkus uždavinys. Čia ir išskyla jos asmenybė visu tautiniu kultūros lobiu, kur judėsiu sugeba perduoti tai, kas mums labiausiai būdinga ir dvasiai priimtina. Šiais metais suėjo 50-tis nuo II-sios Kūno Kultūros Rūmų mokytojų laidos, ku-

rią baigė ir mūsų šaunioji Jadvyga. Dalis dar gyvųjų susirinko Kaune ir atšventė anuometines garbingas dienas. Džiaugiasi, kad nemažą dalis savo mokslo ir patirties galėjo perteikti jaunesniems. Jubilatė pasikeitė trumpais sveikinimais su bendraklasiais ir yra dėkingi nepriklausomo gyvenimo švietimui.

1975 m. New Yorko tautinių šokių grupės leidiny, kuris išleistas 25-čio sukakčiai atžymėti, J. Matulaitienė taip išsireiškia:

"Jei savo širdyje išsaugosit bent dalelę meilės savo tautai, jos kultūrai, tėvų kalbai... visad jausiuos, kad metų metais praleistos valandos su jumis buvo neveltui".

Visagalio palaima teldi jos tolimesnius užmojus!

Mažosios Lietuvos Fondas

Mažosios Lietuvos Fondas įsteigtas: 1. rinkti, laisti ir skleisti Mažąją Lietuvą liečiančią medžiagą, jos istoriją, kalbą, etnografiją, praeitį ir ateitį; 2. parodyti pasauliui, kad Mažoji Lietuva nuo amžių buvęs baltiškas — lietuviškas kraštas su savita praeitimi.

Tam pritardami, įsijunkite į Mažosios Lietuvos Fondo aukomis: 1. RĖMĖJAIŠ — iki \$99.- auka; NARIAIŠ — \$100.- ar didesne auka; MECENATAIŠ — \$1,000.- ar didesne auka; GLOBĖJAIŠ-PATRONAIŠ — \$3,000.- ir didesne auka.

Mažosios Lietuvos Fondo valdyba

Taip, noriu įsijungti ir pridėdu čekį sumoje

Vardas ir pavardė

Gatvė

Miestas

Valstija

Zip Code

AUKAS SIJISTI: **Foundation of Lithuania Minor**, c/o R. Buntinas, 908 Rob Roy Place, Downers Grove, Ill., 60516.

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

JONAS DUNDURAS, adv. RAMON FOLTZ,
ROMA MAJOROVAS, ALGIS MATAS, PETRAS
MATAS, PATRICIA SAJOVEC, DALIA
ŠIRVAITIS, adv. HOWARD TURNER.

Nauja lietuvių pora Los Angelėje

ANTANAS MAŽEIKA

Rugsėjo mėn. 5 d. šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje prelatas Jonas Kučingis sutuokė Ritą Čekanauskaitę ir Julijų Žuką.

Rita yra Lietuvos generalinio konsulo Vytauto ir Janinos Čekanauskų dukra, gimusi Los Angeles mieste, baigusi ekonomijos studijas USLA universitete; 12-kos metų lietuviškos šeštadieninės mokyklos kursą. Priklauso Los Angeles LB jaunimo ansambliui "SPINDULYS", lietuviams skautėms — vyr. skautėms ir akademikėms. Jos veikla: su "SPINDULIO" grupe dalyvavo pasirodymuose lietuviams Australijoje ir pietų Amerikoje (Brazilijoje, Urugvajuje ir Argentinoje). Su ta pačia jaunimo grupe dalyvavusi pasirodymuose Los Angeles, San Francisco, Phoenix ir Las Vegas ir įvairiomis progomis amerikiečių visuomenei; su Viva Europa ansambliu — Los Angeles, Clevelande ir Chicagoj. Dainavo Los Angeles operetės ansamblyje statant Čigonų Baroną. Skautiškoje veikloje yra pasiekusi paskaitininkės laipsnį, baigusi Gintaro stovyklos programą ir Gilwellio stovyklos kursą. Jaunimo ansamblyje yra viena iš seniūnių ir mokė pačius jauniuosius tautinius šokius. Dalyvavusi tautinių šokių mokytojų kursuose Dainavoje. Pradės

dirbti Los Angeles miesto savivaldyboje.

Julius Žukas yra Onos Žukienės-Norkienės sūnus, gimęs Clevelando mieste, lankė lituanistinę šeštadieninę mokyklą, yra LB jaunimo ansamblio "SPINDULYS" narys; su "SPINDULIO" grupe dalyvavo išvykoje į Europą kur pasirodė lietuviams Anglijoje, Vokietijoje, Italijoje, Prancūzijoje; Visa Europa ansamblyje tvarkė — vadovavo sceniniam apšvietimui. Yra skautas — vytis, dirba kaip filmuotojas "Graphic Arts" srityje.

Sutuoktųjų mišiose dalyvavo didelis būrys jaunosios ir jaunojo giminių, draugų bei pažįstamų. Mišių metu giedojo sol. Antanas Pavasaris ir jaunosios mamytė sol. Janina Čekanauskienė. Jos Ave Marija, kada jaunoji dėjo gėlių puokštę prie Marijos altoriaus ir kalbėjo maldas, skambėjo labai įspūdingai. Abiems solistams akompanavo komp. Bronius Budriūnas — jaunosios dėdė.

Vestuvių puota įvyko Westlake Plaza Hotel gražioje patalpose. Puotos eigai vadovavo jaunojo vyresnysis brolis Rimantas Žukas. Pagal lietuviškas tradicijas jaunosius priėmė tėveliai pavaišindami jaunosius duona, druska ir vynu. Maldai sukalbėti iškvieistas jaunosios dėdė

Jaunieji su tėvais po sutuoktųjų. Iš kairės: Lietuvos gen. konsulas inž. Vytautas ir sol. Janina Čekanauskai, Rita ir Julius Žukai, Ona Žukienė-Norkienė ir Česlovas Norkus.

Vladas Pažiūra. Sveikino žodžiu jaunimo ansamblio "Spindulys" vadovė Danguolė Varnienė, LB Vakarų Apygardos pirm. Angelė Nelsienė, jaunosios tėvelis Vytautas Čekanauskas ir jaunojo mamytė Ona Žukienė-Norkienė. Puotos metu skambėjo dainos, jaunimo ansamblio "Spindulys" pašoko šokius Rezginėlį ir Sadržę, įdomiai pravestos vestuvių tradicinės apeigos. Jaunimas ir svečiai laimingi šoko ir džiaugėsi gražiom vestuvėm.

Po vestuvių jaunieji išvyko į Meksiką povestuvinei kelionei.

Linkime jauniems laimingo vedybinio gyvenimo. Nepamiršti tėvelių įdėto darbo auklėjant būti lietuviams, kalbėti lietuviškai, auginti lietuvišką šeimą, dalyvauti lietuviškoje veikloje.

Tegul džiaugsmas, meilė ir laimė lydį jūsų gražų vedybinį gyvenimą.

• **Židinio** neakivaizdinė lituanistinė mokykla pradeda mokslo metus. Korespondenciniu būdu dėstys LB švietimo Tarybos nustatytą programą, nuo pirmo iki dvylikto skyriaus.

Kviečiami lietuviškai kalbantys vaikai bei kitokio amžiaus asmenys, norintys rimtai tobulintis lietuvių kalboje ir išeiti pilną minėtą programą.

Teirautis galite vakarais šiuo telefonu: (517) 784-7834.

(6)

UŽEIGOJE

Dalila Mackialienė

Dirvos 1987 m. konkurse premijuota novelė

— Gulėjau ligoninėje. Reikėjo išpjauti akylą žarną. Ten ir susitikome. Ji ten dirbo, kaip medicinos sesuo. Tai ir susiburkavome tarp tų baltų sienų. Ir ta jos mergaitė man patiko: gerai mokėsi, maloni, švelni. Ir moksle jau pusę kelio buvo atžygiavusi. Likęs buvo tik universitetas. Tai taip ir sutarėm — sumesti skudurų į krūvą. Žinai, einant senyn, slaugės visada reikės, — nusijuokė kiek per garsiai. — Mudu abu gyvenę Kaune, radom daug bendros kalbos, nors Milė nėra iš tų kalbiųjų, bet bendri dalykai, panašus likimas, — suartino ir pradėjo bendrą gyvenimą. — Lyg teisinosi.

— Tai pačiam teko mokytojauti Kaune? Tikrai pavydžiui. Kaune kinai, teatrai, mieste kursuoja autobusai. Sėdai ir leki per visą Kauną, — su pavydo gaidelėmis dėstė Viktoras.

— Ale kur tau! Man neteko mokytojauti iš viso. Kas ten nori gerti vaikų smirdalus? Tik jau ne aš. Aš dar seminarijoje būdamas nusprendžiau, kad mokytojo duona ne man. Baigęs, įstojau į Karo Mokyklą ir paskyrė naujai iškeptą karininką į 2-ą pulką. Leitenantų. Įsivaizduok — leitenantas! Ot, buvo gyvenimėlis! Įsitempęs į uniformą tik eini, būdavo, Laisvės Alėja, kaip ant stygų. Tik spėk kelti ranką prie kepurės. Jau iki kapitono buvau prisikąsęs. Trys žvaigždės ant pečių, alga, butas, vakarais — "Trys Milžinai". Jeigu ne karas, seniai jau būčiau pasiekęs generolą. Manosios vyras irgi buvo kariškis. Ale tada nepažinojau. Išvežė. Ji liko viena su mergaite. Tada

persikėlė į tėvų ūkį, kažkur apie Alytų. Kaune gyventi vokiečių laikais ir dar su vaiku — buvo nelengva. Tėvas Smetonos laikais buvo ministerijoje — aukštas valdininkas. Kai sugebi prisitaikyti prie režimo, tai kyli, kaip ant mielių. Beveik savamokslis. Buvo ten Rusijoje, per išbėgimą, kiek pasimokęs. O paskui įsitvirtino ministerijoje ir ką tu jam. Ale neišbėgo. Žinai, palikti Kaune namus, provincijoje ūkį ir bėgti į nežinią, — netaip lengva. Gal li širdis plyšti. Tai ir pasiliko. Atėję rusai — išvežė. Palaidojo kaulus, kur nors Uralo kasyklose. Taip daug kam atsitiko, — atsiduso, akies kampu apžvelgdamas Viktorą.

— O vistiek prie Smetonos buvo gerai gyventi. Kas norėjo dirbti — dirbo. Užteko ir darbo, ir duonos.

— Aš irgi buvau patenkintas. Varčiausi, kaip ungurys dumble. Užteko ir pinigų ir moterų. Nors Amerikoje man irgi sekėsi. Dar Vokietijoje išmokau braižymo. Čia paėmiau tokius pasitobulinimo kursus ir įlindau į savivaldybę. Į Kelių departamentą. Bet, broleli, reikėjo dirbti! Kokie komplikuoti kelių planai! Tik pažūrėjus — galva svaigsta. Vakaraus mokiausi anglų kalbos ir lankiau universitetą, iki pabaigiau inžineriją. O jau baigus, tai ką gi! Kasdien nauji pasiūlymai, tik norėk rinktis, — gyrėsi kiek įmanydamas Pranas, suradęs klausytoją. — Tada ir vedžiau. Buvau inžinierius su visais kredencijalais, tai užpildytoje anketoje geriau atrodė "vedęs". Sakau, gana blaškytis su vi-

sokiom. Reikia kartą savo turėti, — užvertęs galvą ciniškai nusijuokė, sudrumsdamas rytmečio nuotaką ir išbaidydamas kardinolus, tupėjusius hibiskų šakose.

— Taigi, — perkeitęs vieną koją ant kitos, lėtai prabilo Viktoras, — tau gyvenimas atsuko gerąją pusę. O man daug skaudžių valandų teko išgyventi. Dar ir dabar veliasi apie širdį. Ach, kad žmogus žinotum, kad galėtum įspėti.

— Matau, tave kažkas slegia. Gal aš galėčiau pagelbėti? Aš visada stengiuosi būti ten, kur reikalinga Gailestingo Samaritėlio ranka. Taigi, kaip draugui sakau, gal kokią pagalbą galėčiau surasti, ar bent patarimą? Sakyk, kas slėgia? Aš matau, kad neši sunkumą, kaip akmenį. Tik sakyk, viską padarysiu, — saldinosi, net sulinkdamas. — Aš galvoju čia dažniau atsilankyti. Va, taip paimsim ir visi trys atvažiuosim. Sušilti. Pats žinai, kad pas mus šalta. Paulina dirba universiteto bibliotekoje, jai nesunku gauti porą savičių atostogų. Ji ten vedėja. O žmona niekur nedirba. Kai tik apsiavedė, tuoj metė darbą. Iš pirmos dienos. Vis skundžiasi nemigu, klubo skausmais.

— Niekas man padėti negali. Čia mano vieno skausmas. Jaučiuosi labai kaltas dėl žmonos ir mergaitės mirties. Jos abi sudegė, kai degė Dresdenas. Žmona taip prašė, taip prašė, kad tą dieną neičiau į darbą, prašė, kad bėgtume iš to miesto tolyn — į kitą Vokietijos pusę. Aš dirbau kepykloje, priemiesty. Naktinėj pamainoj. Niekas netikėjo, kad amerikona šitaip žmogžudiškai pasiels su gražiausiu miestu pasauly, kad ji subombarduos. Tiesa, jie nebombardavo. Tik užpylė ugnies jūra, — vis girdimai, beveik tik lūpomis kalbėjo Viktoras, lyg bijodamas prikelti iš miego tuos, kurių išdege akys žvelgė iš anapus į čia esančiuosius.

(Bus daugiau)

Genovaitė užmigo amžinajam poilsiui

Genovaitė Bruzgulytė-McIntyre, išgyvenusi arti keturiasdešimt metų Royston Herts, netoli Londono, Anglijoje, staiga ir netikėtai mirė š. m. rugsėjo mėn. 1 d.

Dar rugpiūčio mėn. rūpestingai ruošėsi ir laukė iš JAV atvykstančių ją aplankyti sesutės Birutės ir svainio Vacio Dzenkauskų. Senokai buvo besimaitė, tad jų susitikimas Genovaitėi buvo maloni atvanga ir didelis džiaugsmas.

O kiek daug gražių prisiminimų, šeimos išgyvenimų, pokalbių! Iki vėlyvųjų naktų. Genovaitė atrodė nuotaikingai, linksma, gerai besijaučianti, džiaugėsi sulaukusi mylimųjų svečių — sesutės Birutės ir svainio Vacio.

Visi planavo laike trejetos savaitę aplankyti Londoną, muziejus, istorines vietas. Maloniai planavo atostogas praleisti drauge.

Genovaitė pasakojo savo išgyvenimus, šeimos rūpesčius ir ateities planus. O kiek jų dar daug gludėjo jos širdyje. Dažnai susimąstydavo, prisimindama sunkius išgyvenimus, savo šeimos nesėkmes, bet po to ir vėl sugrįždavo gera nuotaka ir viltis ilgai, ilgai gyventi.

Išaušo rugsėjo 1 d. rytas. Birutė pastebėjo, kad sesuo Genovaitė kažką veikia savo miegamajame.

— Nepergeriausia jaučiuosi, pykina širdį, spaudžia krūtine, vaikščiodama po kambarį pasakoja Genovaitė savo susirūpinusiai sesutei Birutei.

— Tad gal daktarą pašaukti, gal į ligoninę... rūpestingai siūlo paslaugas sesuo.

— Nieko. Praeis. Nesirūpinkite. Eikite dar pailsėti. Ankstyvas rytas. Ir aš eisiu kiek prigulti, pailsėti ir bus gerai. O dieną važiuosime į Londoną, — kalbėjo Genovaitė.

Nuėjo poilsin. Ir po trumpo laiko Genovaitė užmigo amžinajam poilsiui, palikusi sesutę Birutę ir svainį Vacį, savo drauges, sūnų John ir artimuosius. Smagi visų viešnagė užgėso, kaip vėjo užpūsta žvakė. Genovaitės širdyje amžiams liko neišsipildę planai, svajonės dar ilgai, ilgai gyventi.

Rugsėjo 10 d., katalikų apeigomis bažnyčioje, dalyvaujant daugeliui draugų, artimųjų ir sesutei Birutei su svainiu Vaciu, sūnui John buvo atsisveikinta su šia tauria Lietuvos dukra ir Jos palaikai — Urna su pelenais ir plakete įmūryti Cambridge krematoriume.

Karstą supo daugybė gražiausių gyvų gėlių nuo sesutės šeimos, sūnaus, buvusio vyro, buvusių biznio partnerių. Kunigas pamaldų metu pamoksle jautriai

A. A. Genovaitė Bruzgulytė-McIntyre

kalbėjo apie a. a. Genovaitę, prisimindamas jos meilę savajai šeimai, nuoširdumą draugams. Išryškino velionės didelius sugebėjimus, būnant pabėgele, svetimajame krašte, savo gyvenime pasikelti ir pelnyti žmonių dėkingumą, meilę. Jai ir aukštą pagarbą. Laidotuvių metu daugelis aukėjo pašalpinėm organizacijom, ypač gyvulių globai, nes a. a. Genovaitė mylėjo gamtą, ir jos gyvūniją.

A. A. Genovaitės Bruzgulytės-McIntyre gyvenimas nebuvo rožėmis nuklotas. Savo žemiškoje kelionėje pergyveno tėvynės netekimą, sunkias išikūrimo sąlygas Anglijoje, gyveno toli nuo savo artimųjų, vieniša, tarp svetimųjų.

Ji gimė 1922 m. birželio mėn. 26 d. Kaune, Lietuvoje. Dešimties metų būdama neteko Motinos ir augo vyresniosios sesutės ir tėvelio globoje. Mokėsi Aušros mergaičių gimnazijoje ir Dailės darbų mokykloje, ruošdamosi būti Darbėlių mokytoja gimnazijoje. Ją baigus nuėjo dirbti Lietūkio centrinėn įstaigon, kur išdirbo iki 1944 m., kada turėjo palikti savo tėvynę, antrą kartą rusams okupuojant Lietuvą ir su sesutės šeima išeiti į nežinomą tremtį. Pradžioje apsigyveno Graze, Austrijoje. Bet ir čia nerado ramybės. Pradėjus jaunimą gaudyti ir vežti darbams, persikėlė į Haleiną, Austrijos kalnuose, į dailininkų Tamošaičių globojamą lietuvių bendrabutį ir mokyklą-dirbtuvę. Mokyklai užsidarius Genovaitė pateko į Hamburgą, anglų zonoje, apsigyvendama pabėgėlių stovykloje. Pokario metais gavo darbą anglų lakūnų būstinėje (RAF). Ten susipažino su lakūnu Douglas McIntyre ir už jo ištekojo. Susilaukė sūnaus John. 1948 m. sausio mėn., vyrui išsėjus iš kariuomenės, persikėlė Anglijon ir apsigyveno netoli Londono, Royston Herts mieste.

Genovaitė buvo nuostabus sumanumo ir ryžto moteris. Į gyvenimą žiūrėjo realiai. Ryžosi ir svetimame krašte gerai įsikurti ir užsitikrinti sau ir šei-

mai gražią ateitį. Tuoju su savo vyru atidarė restoraną, o vėliau moteriškų drabužių krautuvę. Ir čia lydi sunkumai. Toli nuo savo tėvynės, be artimųjų ir dargi imigrantė. Bet Genovaitė nenuleidžia rankų. Susipažįsta su vietos sąlygomis, turėdama neišsenkamą energiją ir gabumus prekyboje, žengia dar vieną žingsnį prekyboje. Atidarė savo kompaniją — parduvimą statybinių medžiagų. Pradėjus su keliais parduvejais kompaniją išugdė į milijoninę apyvartą su skyriais Pietų Afrikoje, ir kitur. Vyras, baigęs išpareigojimus kitur, dirbo kartu su savo žmona Genovaitė ir jų Dom Holdings LTD firma buvo žinoma apylinkėje ir biržoje. Kai a. a. Genovaitės dideliu rūpesčiu ir darbu buvo daug gyvenime pasiekta, jos šeimos laimė užgėso, su vyru persiskyrė ir turėjo palikti savo sukurta, išugdytą kompaniją. Genovaitė labai skaudžiai tą tragediją pergyveno, bet su savo gyvenvieta Royston nesiskyrė, pasilikio iki pat mirties gyventi netoli savo sūnaus John, kuriuo visą savo gyvenimą taip nuoširdžiai rūpinosi ir jam padėjo.

A. a. Genovaitė Bruzgulytė-McIntyre buvo malonaus būdo, atviros širdies, mylėjo žmones ir buvo visų mylima. Jos veide dažnai švytėjo maloni šypsena, nors širdyje nestokojo ir patirto gyvenime skausmo.

Ją pažinusieji ilgai ją minės kaip taurią Lietuvos dukrą.

Tau mieloji Genovaitė, staiga ir nelauktai užmigus amžinajam poilsiui toli nuo savosios tėvynės ir artimųjų, tebūnie lengva svečių šalies žemelė, kurioje palikai daug savo širdies skausmo ir sunkių išgyvenimų.

Sesutei Birutei, svainiui Vaciu Dzenkauskams, jų šeimai ir velionės kitiems giminėms ir artimiesiems giliausioji užuojauta visų a. a. Genovaitę pažinusųjų.

Jurgis Janušaitis

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

DETROIT

BAIGIAMY LIETUVOS KRIKŠTO JUBILIEJINIAI METAI

Michigano lietuvių Lietuvos krikšto jubiliejui paminėti sudarytas komitetas, kuriam vadovauja Liuda Rugienienė. Liturginei komisijai vadovauja Benediktas Neverauskas, talkinant Pranui Zarankai. Finansų komisijos darbai patikėti Vytui Patruliui, o jam pagelbėti sutiko Juozas Orentas. Renginių komisija sudaryti iš trijų padalinių, tai meno parodos, kurią suorganizuoti sutiko LB Detroito apylinkės pirm. Nijolė Zelwinder, koncerto, kurio ruošą apsiėmė Detroito šauliai, vadovaujami Mykolo Abariaus, o vaišės paruošti pasižadėjo Danutė Doveinienė, žiburio lituanistinės mokyklos vedėja.

Iki šiam laikui buvo suorganizuotas gražus jubiliejaus paminėjimas šv. Antano lietuvių parapijoje su iškilmingomis pamaldomis ir dr. Rasos Mažeikaitės paskaita. Su didžiu pasisekimu praėjęs minėjimas Lansinge ir sėkminga paskaita dr. Marijos Gimbutienės Kultūros Centre, bei kun. K. Pugevičiaus paskaita.

Dabar gražiai pasiruošta Kultūros Centre ir Dievo Apvaizdos bažnyčioje iškilmingam Lietuvos Krikšto 600 metų jubiliejaus užbaigimui, kuris vyks sekančia tvarka: šeštadienį, spalio 17 d., 6:30 val. vakare lietuviško religinio meno parodos atidarymas, po to pasivaišinimo ir pabendravimo valanda. 8 val. vak. Kultūros Centro salėje, Toronto "Volungės" choro, kuriam vadovauja Dalia Viskontienė, koncertas. Įėjimo kainos, 8 dol. suaugusiems, 5 dol. moksleiviams ir studentams.

Sekmadienį, spalio 18 d., iškilmės pradedamos 10:15 val. ryte vėliavų pakėlimu prie Dievo Apvaizdos bažnyčios. Pakėlus vėliavas iškilmingą procesiją, su vėliavomis, dalyvaujant Detroito arkivyskupijos ir mūsų lietuvių aukštiejiems dvasiškams, svečiams kunigams ir mūsų trijų lietuviškų parapijų ir Windsoro šv. Kazimiero parapijos bei mūsų valstijos kitų vietovių lietuviams tikintiesiems, į Dievo Apvaizdos bažnyčią.

Šv. Mišias atnašaus Detroito arkivyskupas Edmund Shoka. Koncelebrantais bus mūsų lietuviai vyskupai Paulius Baltakis ir vyskupas Vincentas Brizgys (jei jam sveikata leis) ir keliolika lietuvių bei amerikiečių svečių kunigų. Šv. Mišių aukoje bus naudojamos lietuvių ir anglų kalbos, bei giedamos, bendru giedojimu ir jungtiniu Dievo Apvaizdos ir Volungės chorų lietuviškos giesmės.

Išleistas ir šiai progai pritaikintas maldų ir giesmių mišiolėlis, kuri suredagavo ir gražiai apipavidalino Pranas Zaranka. Suplanuotas ir iškilmingas aukų nešimas mišių metu.

Po pamaldų, kultūros centro salėje iškilmingi pietūs. Pietų kaina 10 dol. suaugusiems ir 8 dol. vaikams iki 12 metų amžiaus.

Bilietus pietums įsigyti iš anksto, iki š. m. spalio mėn. 12 d. pas Juozą Orentą, telefonu: 274-4136, arba spaudos kioskuose prie Dievo Apvaizdos ir šv. Antano bažnyčių. Pietų metu bus trumpa meninė programa.

A. Misiūnas

ŠIMTAMETIS LIETUVIS

Vincas Dapkus 101 metų sukakties proga buvo atitinkamai pagerbtas amerikiečių pensininkų Belle Isle centre.

Vincas Dapkus gimė 1886 m. kovo 2 d. Lietuvoje. 1906 m. atvyko į Ameriką. Iš pradžių dirbo Apalačų anglų kasyklose, o vėliau iki pensijos automobilių pramonės įmonėse. Vincas buvo ne tik geras laikrodininkas, bet taip pat nagingas ir išradingas. Jis niekad nebuvo vedęs ir niekuomet nerūkė. Vincas Dapkus kovo mėn. belaukiant autobuso, pravažiuojančio autobuso, buvo sunkiai sužeistas ir teko ilgai gydytis.

VIENERI METAI BE J. M. PETRAUSKO

Rugsėjo 27 d. suėjo vieneri metai, kai atsiskyrė iš mūsų tarpo Julius Mečys Petrauskas, sulaukęs 69 metų amžiaus.

Velionis į Ameriką atvažiavo 1949 m. ir 1950 metais apsigyveno Detroito. Dirbo kaip auto mechanikas ir su žmona Antanina užaugino du sūnus Raimundą, Leoną ir dukrą Veroną. Velionis priklausė keletai organizacijų ir giedojo šv. Antano parapijos chore.

Rugsėjo 27 d. šv. Antano parapijos bažnyčioje už velionio sielą šv. Mišias aukėjo svečias kun. Mykolas Kondrotas, parapijos choras, velionio prisiminimui giedojo atitinkamas giesmes, lekcijas skaitė Matas Baukys.

PARAPIJOS GEGUŽINĖ

Šv. Antano parapijos gegužinė-piknikas įvyks spalio 25 d. parapijos salėje. Parapijos šeiminkės vaišins skaniais lietuviškais valgiais, o dovanų stalas bus apkrautas įvairiomis dovanomis, kurios visos bus išdalintos jas laimėjusiems.

A. Grinius

RESTAURANT HELP

Marriott Family Corp. accepting applications for cooks, waiter/waitresses, and other positions available. Excellent salary and benefits. Apply in person to:
HOWARD JOHNSONS RESTAURANT
Rt. 30 & 100 Exton, Pa. 19341
E.O.E.

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

PRISIMINTAS DR. ANTANAS MACEINA

Rengimo komitetas, kaip iš paskelbtų pavardžių matyti, sudarytas iš katalikiškų organizacijų veikėjų, vadovaujamas dr. Antano Razmos, š. m. rugsėjo 20 d. Jaunimo centre, Chicagoje, suruošė filosofo prof. dr. Antano Maceinos minėjimą.

Minėjimo programa susidėjo iš dviejų dalių: šv. mišių ir akademijos. Jaunimo centro didž. salėje, prie paruošto altoriaus šv. mišias atnašavo kun. Kęstutis Trimakas, kun. Jonas Borevičius, SJ ir kun. Viktoras Rimšelis, MIC. Atitinkamas maldas skaitė Aldona Zailskaitė ir Juozas Baužys. Pamokslą pasakė kun. K. Trimakas, giedojo specialiai susiorganizavęs choras, vadovaujamas Mariaus Prapuolenio. P a n a u d o t o s dr. A. Maceinos sukurtos ir iš ok. Lietuvos gautos giesmės.

Po vienos valandos pertraukos, kurios metu visi dalyviai kavinėje pasivaikino komiteto paruoštais užkandžiais ir kava, pirm. dr. A. Razma iškviatė ir supažindino su pamaldose dalyvavusia Skuodžių šeima: Vytautą, žmoną Ireną ir dukrą Daivą.

V. Skuodis savo tartame žodyje pareiškė, kad pamaldos jį sujaudino iki širdies gelmių ir kartu džiaugėsi galėjęs jose dalyvauti.

Skuodžių šeimos globėja, BALFo pirm. M. Rudienė iš kavinės Ireną Skuodienę ir Daivą Skuodytę nulydėjo į LT namus, kur dalyvavo Balfo ruoštime pobūvyje, o V. Skuodis su A. Rudžiu pasiliko Jaunimo centre ir dalyvavo dr. A. Maceinai skirtose akademijoje.

Akademiją pradėjo komiteto pirm. dr. A. Razma. Pasveikino gausius dalyvius ir pristatė sąžinės kalinį Vytautą Skuodį, tarusį džiaugsmo žodį.

Muzikas M. Motekaitis padarė įvadą fortepijonu paskambindamas L. Beethoveno sonatą, Op. 111, Ariette ir Variacijos. Filosofas dr. Juozas Girnius iš Bostono, supažindino klau-

sytojus su dr. Antano Maceinos asmeniu, mąstymais ir nueitu gyvenimo keliu.

Antras filosofas dr. Kęstutis Ignas Skrupskelis kalbėjo apie blogio problemą. A. Maceinos Jobo dramoje.

Po šių paskaitų, fleitistė Asta Šepetytė, akompanuojant M. Motekaičiui, perdavė J. S. Bacho Sonatą II, Allegro Moderato.

Žodinę akademijos programą baigė poetas Kazys Bradūnas, išryškinęs A. Maceiną-Jasmantą, kaip žymų poetą.

Minėjimą užsklendė minėti menininkai — S. Šepetytė ir M. Motekaitis, atlikę A. F. Doppler fantaziją, J. Gaižausko — Ramunėlę ir Br. Budriūno — Tykiai, tykiai ir bisui davė "Lietuva brangi".

A. Maceinos prisiminimas praėjo sklandžiai ir įdomiai. Ypatingai gerai nuteikė meninė dalis, atlikta fleitistės Astos Šepetytės ir Manigirdo Motekaičio.

Scenoje kabėjo dr. Antano Maceinos portretas, apšviestas žvake ir papuoštas gėlių puokšte. Ateitininkų kuopų ir tautinės vėliavos sudarė gerą foną.

Filosofas dr. Antanas Maceina yra vienas iš didžiausių šių laikų lietuvių filosofų ir jo palikimas įtakos ir ateinančią lietuvių kartą.

MARGUČIO SUKAKTIS

Lietuviškų radijo laidų Margučio, įsteigtų 1932 m. muziko Antano Vanagaičio, 55-rių metų sukaktis bus paminėta spalio 24 d. 6:30 val. vak. Jaunimo centre, Chicagoje. Šiam minėjimui ruošti Margučio vadovas Petras Petrutis yra pakvietęs žinomą visuomenininkę Ireną Kriaučeliūniene, kuri sudarė veiklių narių komitetą. Komitetas kviečia organizacijas ir asmenis jungtis į šį minėjimą, užsakant stalus ar įsigijant bilietus į ruošiamą pokylį.

Margučio patarnavimais nuolat naudojasi beveik visos organizacijos, ruošdamos minėjimus, šaukdamos susirinkimus ir kitokius pobūvius. Jų gausus dalyvavimas pokilyje, užtikrins

ANTRAS KAIMAS — 1987: Vida Gilvydienė, Romas Stakauskas, Eugenijus Būtėnas, Algirdas Titus Antanaitis (prievaizdai), Indrė Toliuštė, Edvardas Tuskenis ir Alida Vitaitė pasirošę laukinių Vakarų užkariavimui, sudarantiems beveik pusę naujos programos, kuri įvyks Chicagoje, Playhouse salėje, spalio 10, 11, 17, 18 ir 24 dienomis.

Margučio tolimesnį veikimą ir gyvo lietuviško žodžio sklaidimą radijo bangomis. Lietuviškoji veikla be spaudos ir radijo pagalbos, labai susilpnės ar visai nutrūks. Tad būkime pareigingi ir dalyvausime Margučio 55-rių metų minėjimą.

Vietos rezervuojamos pas D. Dundziliene, telef. 925-3682 ar G. Rimkienę, telef. 246-1938, o taip pat ir Margučio raštinėje, telef. 476-2242.

ATEINA ANTRAS KAIMAS

Gyvastingasis ir ištvermingasis aktorių sambūris Antrasis Kaimas, šio rudens sezonui pasirodys su nauja programa, kuri daugumoje skirta laukinių Vakarų užkariavimui. Spektakliai vyks spalio 10 ir 11, 17 ir 18 ir 24 dienomis Playhouse salėje.

Į visus spektaklius bilietai gaunami Vaznelių Gifts International parduotuvėje, 2501 W. 71st St., Chicago, Ill., telef. 471-1424.

Nepraleiskime progos pamatyti Antrojo Kaimo programos, kurią atlieka seni ir jauni aktoriai, bet visi pasirošę glostyti tik prieš plauką.

PARODOS

Dail. Broniaus Murino meno darbų paroda vyko

rugsėjo 18-27 dienomis Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje. Buvo išstatyta 46 kūrinių.

Paryžiečio dailininko Prano Gailiaus kūrinių paroda atidaryta rugsėjo 25 d. Balzeko kultūros muziejaus meno galerijoje ir vyks iki spalio 17 d. Parodoje išstatyti tapybos ir naujosios grafikos darbai. Pažymėtinas naujos grafikos ciklas pavadintas — Antrasis lietuviškas ciklas (Deuxieme Suite Lithuanienne). Čia panaudoti poeto Kazio Bradūno eilėraščiai apie Donekaitį. Tai rezultatas dailininko ir poeto bendradarbiavimo.

Parodą verta pamatyti ir susipažinti su naujais dailininko darbais. Apie Pr. Gailiaus kūrybą labai gerai atsiliepia Europos menininkai ir jų spauda.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

LB Marquette Parko apylinkės valdyba, pirmininkaujama Jono Leknicko, tautos šventės minėjimą suruošė š. m. rugsėjo 27 d. švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Prie prezidento stalo pirm. J. Leknickas pakvietė apyg. pirm. B. Vindašienę, kun. K. Kuzminską, soc. reikalų vadovę D. Valentinaite pirmi-

ninkauti ir J. Penčyliene sekretoriauti.

Šventei pritaikyta žodį pasakė istorikas Jonas Dainauskas, minutės susikaupiamu paprašęs pagerbti Vytauto Didžiojo atminimą. Savo paskaitoje J. Dainauskas išryškino Vytauto Didžiojo administracinius sugebėjimus ir išlaikymą daugelytės valstybės vienoje tvirtoje vadovybėje. Vytauto D. laikų kanceliarija buvo daugiakalbė ir talkino net kitų kraštų vadovams išversti raštus. Jogailai įsėdus į Lenkijos sotą, prasidėjo intrigos ir jų įtaka Lietuvos bajorams.

Šiais metais sueina 70 metų nuo Lietuvos tarybos įsteigimo Vilniuje. Tautos šventė — Vytauto karūnacijos diena, tampriai surišta su Vasario 16 aktu. Tad tenka vienodai prisiminti abu šiuos svarbiausius tautos įvykius. Valstybės tarybą sudarė 20 narių: 6 aukštaičiai, 6 žemaičiai, 6 suvalkiečiai ir 2 rygiečiai (iš Rygos). Jauniausieji tarybos nariai (2) buvo vos 26 metų amžiaus.

Meninėje dalyje deklamavo Vitas Laniauskas ir mokinukai — Audra Prielgauskaitė ir Giedrius Putris. Savo kūrybos 4 eilėraščius paskaitė poetas Apolinaras Bagdonas.

Po minėjimo, buvo pereinama prie apylinkės reikalų svarstymo. Trumpą pranešimą padarė pirm. J. Leknickas apie LB švietimo reikalams vykdomą piniginių ir mokinių vajų, demonstracijas ir kitus bėgamus reikalus. Apyg. pirm. B. Vindašienė pasidžiaugė gražia apylinkės veikla ir kvietė vieningai dirbti lietuviybės išlaikymo darbe. LB Soc. reikalų tarybos pirm. D. Valentinaite perdavė Krašto valdybos pirm. V. Volerito prašymą remti lit. švietimą aukomis ir mokiniais, o taip pat ir ryžtingai dalyvauti visoje išeivijos veikloje.

Maceinos minėjimo rengimo komiteto pirm. dr. A. Razma pristato Vytautą Skuodį.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.
1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.
Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

BOSTONO LIETUVIAI

Petras Viščinis

RETA TEATRO ŠVENTĖ

Spalio 18-oji yra didelė ir reta lietuviškojo teatro šventė Bostono ir apylinkės lietuviams. Tautinės Sąjungos Bostono skyriaus iškviestas, tą dieną iš tolimosios Kalifornijos atvyksta Los Angeles lietuvių dramos sambūris, kurio meno vadovu ir režisieriumi yra akt. Petras Maželis.

Sambūris suvaidins Vinco Mykoliaičio-Putino parašytą istorinę dramą "Valdovas". Vaidinimas įvyks spalio 18 d. 2 val. po pietų Thomas Park High School salėje, So. Bostone, kur anksčiau vykdavo visi didesnieji lietuvių vaidinimai.

Los Angeles lietuvių dramos sambūris veikia jau 33-čiuosius metus. Nuo 1984 m. jam vadovauja akt. Petras Maželis, anksčiau buvęs Clevelando "Vaidilos" teatro meno vadovas, režisierius, dekoratorius ir kostiumų kūrėjas. Jo paruoštas Vinco Mykoliaičio-Putino parašytas dramos "Valdovas" vaidinimas pernai du kartus buvo parodytas Los Angeles lietuviams, o lapkričio 30 d. įvykusiame Chi-

cagoje septintajame teatro festivalyje Chicagoje pripažintas geriausiu vaidiniu. Šiemet gegužės 2 d. vaidinimas dideliu pasisekimu praėjo New Yorke, o lapkričio 1 d. bus atliktas Clevelande. Tai vienintelis lietuviškas teatras, kuris lanko didžiąsias lietuvių kolonijas, nugalėdamas didelių nuotolių sunkumus ir nuovargį.

Vaidinimas "Valdovas" yra 5-kių veiksmų, 6-šių paviekslų istorinė drama, vaizduojanti senovės Lietuvos genčių kovas.

MIRĖ DR. STASYS JASAITIS

Rugsėjo 22 d. Dorchesterio mieste mirė Dr. Stasys Jasaitis. Velionis palaidotas rugsėjo 26 d. Forest Hills kapinėse. Atsisveikinimą su juo Caspero laidotuvių namuose pravedė LB Bostono apygardos pirmininkas Česlovas Mickūnas, maldoms vadovavo kun. Albertas Kontautas, kalbėjo LB Bostono apylinkės vardu Brutenis Veitas, Lietuvių Gydytojų Sąjungos Bostono skyriaus vardu Dr. Vaitkus,

draugų vardu Dr. Juozas Girnius, Neponset Field Medical Center vardu Dr. Phyllis Baer, Moterų Federacijos Bostono klubo vardu Elena Vasyliūnienė, šeimos vardu sūnus Jurgis Jasaitis. Šv. Mišios už mirusiojo sielą atnašautos šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone. Kapinėse apeigas atliko kun. V. Cukuras, kalbėjo Antanas Gustaitis, o koplyčioje meninę programą atliko jaunesnieji mirusiojo draugai — Linda Veleckytė ir David Hims.

VEIKLA SU NUOSTOLIU

Rugsėjo 24 d. įvyko ALT Sandaros 24-sios kuopos, Montellos Lietuvių Tautinio klubo ir Sandaros klubo Brocktone pusmetiniai susirinkimai, kuriuose išklaušyta finansinė apyskaita, Kontrolės komisijos pranešimas ir priimta eilė nutarimų, pagal kuriuos toliau bus tvarkomi tų organizacijų reikalai. Pirmas pusmetis baigtas didoku nuostoliu. Priimta eilė naujų, jaunesnių narių. Nuo spalio 1 d. Sandaros klubo virtuvėje pradėjo dirbti Jonas Stankus, anksčiau vadovavęs So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos užkandinei.

Scena iš vaidinimo "Valdovas". Burtininkas — Aloyzas Pečiulis ir Danguolė — Sigutė Mikutaitytė. Veikalą suvaidins Bostone spalio 18 d. Los Angeles dramos sambūrys.

J. Tamulaičio nuotr.

VYKSTA Į SUVAŽIAVIMĄ

Spalio 17 d. Chicagoje įvyks Amerikos Lietuvių Tarybos 47-tas suvažiavimas. Ta proga spalio 18 d. šaukiamas ir Tautinės Sąjungos tarybos ir skyrių pirmininkų pasitarimas, į kurį iš Bostono vyksta skyriaus pirmininkas Juozas Kapočius ir tarybos narys Vaclovas Senūta.

TAUTODAILĖS PARODA

Spalio 10 d. nuo 10 val. ryto ligi 6 val. vakaro Sandaros salėje, 30 Intervale St., Brocktone rengiama lietuvių tautodailės paroda, kurioje bus išstatyti gintaro dirbiniai, medžio drožiniai, audiniai, juostos, margučiai, lietuviškos knygos ir t.t. Parodoje su savo darbais dalyvaus Regina Petrutienė iš Cape Codo, Jonas Gedraitis iš Norton, Elžbieta Ribokienė iš Brocktono, Irena Radzevičiūtė iš Brocktono ir kiti. Įėjimas nemokamas.

STAMBI AUKA

Julija Leščinskienė iš Dorchesterio paaugojo Lietuvių Fondui savo mirusios sesers Teresės Stankūnaitės atminimui \$10,000.00. Tai prasmingas paminklas vėlionei, kuri nuoširdžiai mylėjo Lietuvą ir pagal galią mybę dirbo jos naudai.

ETNOGRAFINIS ANSAMBLIS

Gitos Kupčinskienės vadovaujamas Bostono lietuvių etnografinis ansamblis "Sodauto" vis dažniau kviečiamas į įvairias lietuvių

kolonijas atlikti programą rengiamuose koncertuose. Neseniai jis buvo nuvykęs į Chicago, o spalio 11 d. vyksta į Torontą, kur jo koncertą rengia "Volungės" ansamblis. Sodauto ansamblį sudaro vidurinėsios kartos atstovai.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIŲ** apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti **ZENONUI** arba **SAULIUI** (216) 442-6810.

SEWING MACH OPRS.

Leading sportswear mfg. loc. in the Port Jersey Development, requires exp. sewing mach opers. **RECEIVE A \$100 BONUS AFT. 4 WEEKS OF EMPLOYMENT.** Apply in person Mon.-Fr. 7:00 a.m. — 3:00 p.m. at **111 Port Jersey Blvd. J. C.** Call 201-435-3307 for directions. (37-43)

CABINETMAKERS

Massachusetts based leading manufacturer of Custom Architectural Woodwork and Executive Furniture has openings in the following areas. **JOURNEYMAN CABINET MAKERS** — minimum of five years experience required. **FINISHING ROOM SUPERVISOR** — must have working knowledge of all finishes and colors. Minimum of eight years experience required. **PLANT SUPERINTENDENT** — must be self-motivated capable of handling a custom shop of approximately 40 employees. Extensive knowledge of cabinetmaking, veneering and finishing a must. We offer top wages and benefits to the right people willing to re-locate to the New England area. Send resume to: **WESTFIELD WOODWORKING CO., INC., P. O. BOX 864, WESTFIELD, MASSACHUSETTS 01086.** E.O.E. (34-43)

BAKERS FT. or **PT.** exper. bench, ovens, mixer. Excel. pay & benefits. Immed. posit. **Tiffany's Bakery,** Gallery, East, 9th & Market Sts. Call for appointment 8 to 11, morn. or Eve. 215-885-8135. (37-39)

Superior Savings ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
 - rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
 - namų remontams,
 - kvalifikuotų studentų mokslui
- Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00.

Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

• **BALFo** popietė š. m. spalio 11 d. Pradžia 4 val. p. p. Lietuvių salėje. Vajaus atidarymo proga ir nusipelnusių narių ir rėmėjų pagerbimas.

Kokteiliai ir skanūs Gintaro užkandžiai asmeniui 10 dol. Prašom pranešti, kad dalyvausit iki 1987 m. spalio 8 d. skambinti tarp 6-9 v. v. G. Aukštuolienei 481-9928 ar A. Karsokui 531-9131.

• **ŠALFASS** visuotinis metinis suvažiavimas įvyks spalio 31 d. Clevelande Lietuvių namuose, 877 E. 185 St. Pradžia 11 val. ryto.

• **Komp. Alfonso Mikulskio** dainų ir giesmių pirmosios knygos ir Čiurlionio ansamblio dviejų plokštelių albumo "Tėvynės dainos, jūs auksinės" sutiktuvės įvyksta spalio 18, sekma-

dienį, 4 val. p. p. Lietuvių namų salėje. Tą pačią dieną 10 val. ryto Dievo Motinos šventovėje bus aukojamos mišios už a. a. Alfonso Mikulskio sielą jo mirties ketverių metų proga. Visi kviečiami dalyvauti mišiose ir A. Mikulskio kūrybos darbų sutiktuvėse.

• **Clevelando Neringos tuntas** Lietuvių Namų salėje ruošia tradicinį vasarai palydint kaukių balių, šeštadienį, spalio 31 d. 7 val. vak. Bus kokteiliai, o po to seks programa, skani vakarienė ir šokiai. Gros "Slogar Ensemble". Kaukės neprivalomos, ateikite, nes vakaras bus pilnas įdomių kaukių ir vaizdų, skanių valgių, ir netikėtumų.

Dėl bilietų, prašome kreiptis į Marytę Puškorienę, tel. 486-8613.

Pianistė Laima Šarkaitė ir sol. dr. Bronius Kazėnas atlieka meninę programą Lietuvių klubo kultūrinės premijos įteikime rugsėjo 26 d. V. Bacevičiaus nuotr.

AŠTUNTAS METINIS PABALTIEČIŲ BENDRAVIMO VAKARAS

šeštadienį, spalio mėn. 17 d., 7:30 v. v.
LIETUVIŲ NAMŲ SALĖJE.

Programą išpildys Philadelphijos latvių muzikos ansamblis MELIODIJA.

Šilta vakarienė, muzika, šokiai. Bilietai po \$12.50 gaunami pas A. Mackuvienę — tel. 692-2031 ar B. Pautienienę — tel. 383-8225.

Rengia

Clevelando Pabaltiečių Komitetas
(ALT Skyrius, Latvių S-ga ir Estų Taryba)

Clevelando Lietuvių klubo kultūrinė premija š. m. rugsėjo 26 d. buvo įteikta kun. Gediminui Kijauskui už jo kultūrinę veiklą ir tautiško religinio ugdymo darbus. Nuotraukoje klubo vadovybė ir meninės programos atlikėjai su laureatu. Iš kairės: inž. R. Bublys, R. Balytė, dr. Br. Kazėnas, A. Miškinienė, kun. G. Kijauskas, L. Šarkaitė, Pr. Joga ir J. Stempužis..

V. Bacevičiaus nuotr.

EXPERIENCED OPERATOR
NEEDED FULL GARMENT OPERATOR. APPLY IN PERSON TO: I & C CONTRACTING, 7224 16th AVENUE, BROOKLYN, N. Y. 11204, or CALL: 718-234-0286. (33-39)

FOOD SERVICE
Full time position available. Mature reliable person to assist in kitchen for large private residence. Own transportation a must. Please call between 9-4 for appt. 215-459-4125 (37-43)

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

FOR SALE

17903 Brazil, reduced 45,500. Ranch 3 bedroom, enclosed front porch, two car garage, lot size 50x196. Walk Our Lady of Perpetual Help Church.

Matas Realty
486-2503

PIGIAI PARDUODU:

M. K. Čiurlionio spalvotų paveikslų didelio formato albumą; M. K. Čiurlionio 32 reprodukcijų rinkinį; dabartinės Lietuvių kalbos žodyną, anglų, vokiečių ir kitų kalbų žodynus ir įvairių vertingų knygų. Teirautis: (216) 268-1825.

• **PATRIA** prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

Vinco Gelgato plaukų kirpyklos kainos: pensininkams ir vaikams \$4.00, vyrams \$8.00 už reguliarių plaukų nukirpimą. 687 East 185 Street.

• **PERKANT IR PARDUODANT NAMUS** prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

Taupa

- Lithuanian Credit Union
- Lietuvių kredito kooperatyvas

ISIKURĘS NUOSAVUOSE NAMUOSE

767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 481-6677

TAUPYKITE IR SKOLINKITĖS

vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

DARBO VALANDOS: antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 9:00-3:00 p. p., penktadieniais nuo 9:00-6:00 v. v.
SEKMADIENIAIS: nuo 11:00 iki 12:00 val. dienos, Dievo Motinos parapijos patalpose — 18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119.

MOKAME AUKŠTESNIUS NUOŠIMČIUS UŽ:

- Taupymo sąskaitas
- Certifikatus
- I R A
- Čekių sąskaitą
- Pensijų čekių sąskaitą (Direct Deposit acct.)

SKOLINAME GERIAUSIOMIS IŠSIMOKĖJIMO SĄLYGOMIS:

- Asmeniniams reikalams
- Automobilių pirkimui
- Namų remontui (Home equity)
- Namų pirkimui (Mortgages)

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

Parduodame pinigines perlaidas (money orders), traveler's cheques, priimame telefono, elektros, šildymo ir vandens sąskaitas.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS APDRAUSTA IKI \$100.000

Mūsų tikslas — ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

DIRVA

• A. A. Steponas Kęsgaila, Dirvos bendradarbis, prieš dešimt metų, rugsėjo 29 d. mirė Montrealyje, Ka-

nadoje.

Velionies žmona, pagerbdama savo vyro atminimą, Dirvai paremti atsiuntė 100 dol. Ačiū.

Velionis Steponas Kęsgaila gimė 1910 m. gruodžio 8 d. Dapšių km., židikių valsč., Mažeikių apskr. 1930 m. baigė V. D. universitete teisių fakultetą ir nuo 1931 m. dirbo Kauno miesto savivaldybėje, eidamas įvairias pareigas.

Aktyviai reiškėsi tautinėse organizacijose ir spaudoje. 1948 m. aktykės į Kanadą, įsteigė Kanados Liet. tautinę sąjungą ir aktyviai dalyvavo LB veikloje.

1987 m. spalio 11 d.. sueina keturi

metai nuo

A. A.

ALFONSO BURNEIKOS

mirties. Prašom draugus ir pažįstamus

prisiminti jį savo maldose.

Vincenta Burneikienė

Mielam kaimynui

A. A.

MEČIUI JAUNIŠKIUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia Jo žmo-

nai dr. RŪTAI ir jos artimiesiems.

Janina ir Jonas
Juzaitis

A. A.

KATRIUTEI

STEPONAITYTEI-MARIJOŠIENEI

mirus, jos vyrui prof. VYTAUTUI MARIJOŠIUI, dukroms, sūnui bei visiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia.

Šovų ir Raškių
šeimos

Jonas Petronis, Los Angeles Tautinių Namų valdybos pirmininkas, šią vasarą lankėsi Suvalkų trikampyje, Lenkijoje, kur po 44 metų nesimatymo, susitiko su savo seserimi Adele, atvykusia trumpam iš Lietuvos. Nežiūrint pakartotinių bandymų ir kvietimų, jos niekad neišleido iš Lietuvos į Ameriką aplankyti brolio. Nuotraukoje brolis su sesute Seinuose.

• Juzė Augaitytė, Philadelphia, Pa., gimtadienio proga užprenumeravo Dirvą Sofijai Aleksiūnienei, Jenkintown, Pa. Sveikiname gimtadienio proga naują skaitytoją.

• A. ir D. Ratkeliai, So. Laguna Beach, Ca., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 100 dol. Ačiū.

• Ignas Verbyla, Cleveland, Ohio, savo mirusiai sūtelei a. a. Uršulei atminti, Dirvai paremti atsiuntė 50 dol. auką. Ačiū.

• Genovaitė Meiliūnienė, New Yorke, atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai auکوjo:

K. Biskis, Dower Grove 23.00
Dr. M. Eymont,
Cherry Hill13.00
St. Vaičius, Chicago 8.00
V. Banevičius, Westboro 10.00
J. Liutkenis, Chicago 3.00
K. Kynas, St. Petersburg 8.00
J. Šližys, Toronto 3.00
P. Kaunas, Cleveland ..10.00
N. Raškienė, New Britain 8.00
Ed. Siman, Hamilton 8.00
Dr. K. Bobelis,
St. Petersburg25.00
E. Šalčiūnas, Palos Hts. 10.00
A. Ruigys, Los Angeles ..10.00
R. Pažemėnas, Burlingame 5.00
A. Džiuvė, Towson 3.00
P. Molis, Shrewsbury ..16.00
Korp! Neo-Lithuania
Chicagos padalinys ..100.00
Br. Kasakaitis, Chicago ..33.00
J. Liaubienė, Cincinnati 10.00
Dr. V. Bergas, Columbus 25.00
D. Gatautienė, Cleveland 3.00
C. Rukuiža, Berwyn 8.00
V. Garmienė, Juno Isles 100.00
Ž. Waitkienė, Euclid 3.00
E. A. Rašytinis, Detroit 20.00
A. Pavilčiūtė, Chicago ..10.50
A. Dziakonas, Rochester 8.00

• Planuokite jau dabar dalyvauti G. T. INTERNATIONAL pirmojoje 1988 metų ekskursijoje. Balandžio 7 d. išvykstama į egzotišką ir nuotykių pilną Pietų Ameriką, įskaitant Braziliją, Iguassu Falls ir Buenos Aires. Kreipkitės į: G. T. International, 10401 South Roberts Road, Palos Hills, Ill. 60465; telef.: (312) 430-7272.

ROCHESTER

JUBILIEJINIŲ METŲ ŠVENTĖ

Rochesterio šv. Jurgio lietuvių parapija spalio 25 d. rengia 600 metų krikščionybės sukakties šventę. Tą dieną Rochesterio katedroje (296 Flower City Park) bus iškilmingos pamaldos. šv. Mišios prasidės 12:30 p. p. Prieš Mišias bus eiseną į katedrą. Eise-noje dalyvaus visi lietuviai. Ypač kviečiami į eiseną tie ir tos, kurie gali ateiti su tautiniais rūbais.

Mišias koncelebruos Rochesterio vyskupas Matthew Clark, vyskupas Paulius Baltakis, lietuvių parapijos klebonas Justinas Vaškys ir daugelis kunigų. Abu vyskupai pasakys pamokslus, giedos jungtinis Clevelando ir Rochesterio choras. Chorui diriguos clevelandietė Rita Kliorienė ir ročesterietis Raimondas Obalis.

Po pamaldų Rochesterio Riverside Convention Centre, 123 East Main Street, vyks banketas. Banketo pradžia 2:30 p. p. Banketo salę puoš Adomo Galdiko paveikslai, šoks tik tam banketui sudarytos tautinių šokių grupės ir dainuos Serenada, vyrų trio iš Toronto. (si)

FOOD SERVICE MGR.

FULL TIME
Position for individual with bachelor degree in food—nutrition preferred. But will consider 90 hour food service course with 1 year full time experience.

For interview.
E. O. E.

(31-38)

A. † A.

KOTRYNAI MARIJOŠIENEI

mirus, vyrui VYTAUTUI, dukterims, sūnui,

jų šeimom, svainiui BRONIUI su šeima ir

kitiems artimiesiems giliausią užuojautą

reiškia.

Jonas ir Dalia
Maurukai

St. Petersburg, Fla.

Mielai mokytojai šviesios atminties

A. A.

KOTRYNAI MARIJOŠIENEI

mirus, jos vyrą prof. VYTAUTĄ MARIJO-

ŠIŲ ir jo šeimą giliai užjaučia ir kartu liūdi.

Birutė Smetonienė